

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: József 5-33. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Tanfolyamok.

Irta: *Ember Károly.*

Az önművelődés egyik legszebb erénye a nemzet-társadalom mindazon munkásainak, akik hivatásuk lelkiismeretes betöltéséhez a haladó, fejlődő tudományok újabb igazságait is szükségelik. Akiben nincs meg a készség e szükséglet kielégítéséhez, a folytonos önképzéshez: az elmarad, afölött összecsapnak a haladás hullámai és mint a kortól elmaradt munkást, eltemetik.

Kihatásaiban nincs károsabb egy nemzet haladására és fejlődésére nézve annál, ha az újabb nemzedékeket nevelő és tanító társadalmi munkásréteg, az erkölcsi és értelmi kultúra ideális munkásai, a tanítók és tanárok fölött csapnak össze a haladás hullámai. Nincs lelkiismeretlenebb munkása a köznevelésnek, a tudatlan, a kortól elmaradt tanítónál és tanárnál. A holtig tanulás elvének érvényesülése viszont a nemzet tanítóiban és tanáraiban záloga, biztosítéka a nemzeti életerő oly kifejtésének, hogy a nevelés gyümölcse: a nemzet egészének korszerű haladása, fejlődése lehessen. Az erkölcsében szilárd, a boldogulás eszközeinek érvényesítésében nemes és fáradhatatlan nemzedékek után sóvárog a magyar állam jövő élete.

Ezért örömmel konstataljuk, hogy az arra hivatott tényezők minden lehetőt elkövetnek, hogy a tanítói és tanári társadalom a továbbképzés lehetőségét megtalálja. Nem célunk most a továbbképzés összes lehetőségeit kutatni és meghatározni, annyit azonban kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy a tanfolyamok nem egyedüli módjai a tanítói és tanári továbbképzésnek. A tanfolyamokat a szükség kényszere hozza létre. A tanügyi kormányzás helyes megítéléséből származó intézkedések azok, avégből, hogy egy-egy speciális, újabb nevelési feladat betöltéséhez közelebb juttassák az egyébként buzgó tanítókat és tanárokat.

Ily tanfolyamok tartását tette szükségessé a testnevelés, a gyermekvédelem, a közegészségügy, a többtermelés problémáinak a tanítói és tanári hivatás körében való megoldása céljából a világháború tanulságaiból levont nemzetnevelő feladat. A kultuskormányzást előbb a tanítóképzők gyakorlóiskola tanítóinak és egyes tanítóképzők tornatanárainak rendezett pár hetes tanfolyamot, most pedig egy-egy képzőben a már működő tanítók nyernek hasonló továbbképzést a testnevelés köréből. — A többtermelés gyakorlati munkájának elsajátítá-

sára valószínűleg szintén fognak megfelelő tanfolyamokat szervezni a már működő tanítók és tanárok számára.

Amidőn kijelentettük, hogy ezeket a tanfolyamokat örömmel látjuk mint a szükség kényszere által követelt eszközt a továbbképzésnek, hangsúlyoznunk kell, hogy a tanfolyamok számát keveseljük. Ha szükség van arra, hogy a tanítóképzés érdekében gyakorlóiskolai tanítók és a képzők tornatanárai az érintett rendelet végrehajtásához arra hivatottak részéről továbbképzést nyerjenek, akkor nemcsak egyesek részére, hanem az összes gyakorlóiskolai tanítók és tornatanárok részére lehetővé kell tenni azt, hogy a testnevelés mai fejlett rendszerét, módját elsajátítsák. Miért ne lehetne a hitfelekezeti képzőkben is ily továbbképző tanfolyamokat szervezni? Mert ugyancsak szüksége áll fenn annak is, hogy a lehetőség szerint a sok ezerre menő tanítója a nemzetnek, hasonlóképpen hozzáférhessen a testnevelés újabb módjainak megismeréséhez, mivel csakis így érvényesíthetnek az Apponyi gróf-féle rendeletnek valóban nemes intenciói az összes iskolák munkája keretében.

Különösen súlyt helyezünk arra, hogy a leendő tanítókat nevelő képzőintézeti tornatanárok kivétel nélkül a leggyorsabban kiképzést nyerjenek az újabb tornatanítás módszeréből már csak azért is, mert tudvalevőleg egyes képzőkben — tekintettel a kevés heti tornaóra — nem alkalmazható rendszeres tornatanár, s így sok esetben óraadó tanárok sokszor a tárgy tanítására való képesítés nélkül látják el a testgyakorlat tanítását.

Végezetül azokhoz van egy-két szavunk, akik a tanfolyamokon a továbbképzés anyagát és ügyességét elsajátították. Törekedjenek arra, hogy a tanítóegyesületi és a tanítóköri gyűléseken mintatanításokat és azokhoz fűződő előadásokat tartsanak a testnevelés újabb módjairól és teendőiről.

Háborús tanulmányok a nevelésben.*

A világháború eseményeiben jelentkezett tapasztalatok hirdetik, igazolják, hogy a kath. népiskola is új feladatokat teljesítése előtt áll. Feltehető tehát a kérdés: melyek azok a helyes és alkalmas reformok, melyek

1-ször a kath. népiskola szervezésében,

* *Gergelys József* ny. gyakorlóiskolai tanítónak a veszprémi székeskáptalan által a Beke-féle első díjjal jutalmazott pályadoigazata II. és III. része.

2-szor tanítástervében,

3-szor a kath. társadalmi népnevelés irányelveiben megvalósítandó?

1. A kath. népiskola szervezete, figyelemmel az 1868. évi XXXVIII. törvényeikk biztosította jellege- és meghatározott jogi helyzetére a reformokban érintetlen marad. Szervezete olyan, mely a fejlődött viszonyok között is megingathatlan szilárd alapon áll oly annyira, hogy arra építeni, bővíteni, beltartalmában átalakítani minden megingás nélkül lehet. Lehet, mert a kath. egyház sohasem zárkózott el a népiskoláinak a szellemi haladás köveit fejlesztése elől. A kath. népiskolák erkölcsi és nemzeti nevelésének értékét mi sem igazolja jobban, mint a világháborúban a nép lelki erejében feltűnt kiválóságok. Érdekes meglátásai, érdekes gondolkodásmódja van a népnek. Gyönyörűség lelke megnyilvánulásait tanulmányozni. Érzésvilága meleg, virágos, hite erős és Istenbe vetett bizalma nagy; hazaszeretete, királyhűsége megingathatlan. A nép ez erényeinek kifejtésében a kath. népiskolának nagy érdeme van s ez érdem annál értékesebb, mert a nép lelkével, öntudatával, érzésével a lelki vezetőknél kívül vajmi kevés avatott törődik.

2. A kath. népiskola paedagógiájában az ifjúságnak Istenfelelemben, az igaz hitben, tiszta lelkiismeretre, erkölcsi akaratra való nevelésében, mindenha nagy súlyt kell fektetni; a magyar fajiság érzelmeinek kifejtésében és ápolásában minden lehető megtenni annál is inkább, mert meggondolatlan elemek oly irányok felé erőszakolják, amelyek nem felelnek meg faji tulajdonságaiknak.

«A magyar nép a földet szereti, a mezőt, a rétet, az erdőt, a szőlőt, századokon keresztül minden nemzedék újra és újra rászületett erre a szeretetre, erre a munkára. Nótáiban, beszédjének képeiben és hasonlataiban a föld illata érzik és a mezők ringó vetéseinek színe ragyog; eszejárását, logikáját, konzervativizmusát, hagyományait, szokásait a föld hozza, igazgatja» — írja dr. Vas József egy cikkében.

A kath. népiskola paedagógiájának ezen faji tulajdonság ápolására kell a beköszöntő békés időben fő figyelmét fordítani, hogy ezzel a magyar nemzeti érzést fejlessze, a magyar nemzeti erőt gyarapítsa.

Az utolsó évtizedek humanisztikus mozgalmai nem voltak mélyen járók. A lelkek üresek maradtak. A hiúságnak, a tetszelgésnek mindig nagyobb volt a része, mint a nemes lélek átérzésének; azért oda kell törekednie a kath. népiskolának, hogy a jövő nemzedékből fejlődő társadalmat mélyen járó lelki nevelés jellemezze. Be kell oltani a gyermek lelkébe a vallásos meggyőződés, a gyengédség, finom érzékenység, nemes gondolkodás és a valódi emberszeretet csiréit.

A népiskolai nevelés e feladatának munkája a legnemesebb, de a legnehezebb is. Ezenkívül a kath. népiskolák tantervében a gyakorlatiasság és életrevelés szempontjának kell minél behatódobban érvényre emelkednie nemcsak az életet szolgáló tárgyakban, hanem a vallás-erkölcsi érzést és tudatot, a nemzeti életet szolgálókban is erős kifejezésre kell juttatni.

Eddigi vallás-erkölcsi oktatásunk nagyon is elvont terepen mozgott; a jövőben a vallásos élet gyakorlására, egyházi és világi nagyjaink vallásos meggyőződésének, vallásos életének gyakorlati megnyilvánulásainak kiemelésére is súlyt kell helyezni. Ennek

kidolgozására a tanítás szent ügyével foglalkozó nagyjaink, vagy az ő megbízottaik hivatottak.

A nemzeti élet tárgyaiban beállítandó reformokat csak általában jelzem, mert annak apró részletekre kiterjeszkedő kidolgozása azokra vár, kik a kath. népiskolák tantervének átalakításával lesznek megbízva. A nemzeti élet tárgyai: magyar nyelv, történelem, alkotmánytan, földrajz és ének. Már fentebb rámutattam azon irányra, melyen kath. népnevelésünknek a közel jövőben haladnia kell. A népiskola falain belül és kívül a nemzeti élet tárgyaival is erős, öntudatos nemzeti érzést kell kifejlesztetni. A világháború fölforgatta a történettantítás régi menetét, rendjét, azért itt az ideje a népiskolai történettantításunk tervét úgy reformálni, hogy nemzeti történetünk a tanítás központjába essék és világtörténeti fontossága mindenha a gyermek lelkébe idézze honszerző ősünk bölcsességét, okos méréskletét, nagy királyaink előrelátását, nemzetbaldogító munkáját, fajbéli nagyságát, kitartással megvívott küzdelmeit Kelet támadásaival szemben. Lelkébe idézzük azoknak a történelmi nagyjainknak önzetlen munkáját, kik a nemzet jogainak őrszébe befáradni, a nemzet szabadságáért vagonról, hatalomról, sőt életükről is lemondani, elvérezni az ezért vívott harcokban készek voltak. Erkölcsi szempontból pedig azt, hogy pusztulás vár minden nemzetre, mely könnyelmű, elbizakodott, Istenről megfeledkező s csak örömöknek él. A hazaszeretet nem merülhet ki csak szóban, dalban, a nemzeti színek lobogtatásában, hanem hazafias tettekben kell megmutatni, hogy a haza sorsát szívünkön viseljük s életének minden mozzanatát titkon kísérjük.

Földrajzi oktatásunkat is értelem- és erkölcsfejlesztővé kell tenni, erre törekednie, e célt elérnie kötelessége a kath. népiskolának is. De e tárgyban eddig a kijelölt célt sem értük el. A népiskolából kikerült ifjak a térképen csak nehezkésen tudnak eligazodni, tájékozódni, arról pedig, hogy a térképről a természet életviszonyait is le tudják olvasni, szó sem lehet. Jövő földrajzi oktatásunkat tehát részleteiben is úgy kell reformálni, hogy a térképoltásban s azon való tájékozódásban a tanulók nagyobb készségre tegyenek szert, ezenkívül az egyes természeti határok közé zárt területek természeti viszonyaira is tudjon következtetni. E célt úgy érjük el kath. népiskoláinkban, ha mindazon tárgyakat, melyek egyes vidék természeti és nemzeti viszonyainak helyes megismerésére vezetnek, együttes, egymásra ható vonatkozásba hozzuk, hogy ama vidék természetes életképét alkossuk. Kath. osztatlan népiskoláinkban az «Olvasó- és Tankönyvek» szolgálják a kijelölt kettős célt.

A természettudományi tárgyakat csak annyiban érinti a háború, hogy a modern hadviselés teremtette természettudományi vívmányokat is megismertessük a leendő új nemzedékkel. Továbbá, hogy a tantervi részletezésnél a természetrajz egyedeit már a 2., 3., 4. osztályban ismertethessük, ugyanúgy azon természettani tüneményeket, melyek a gyermek körül történnek s így az V—VI. tananyagára az összefoglalásra és magasabb értelmi fejlettséget igénylő tünemények bemutatására, megismerésére tömörül. De másként vagyunk gazdaságtani oktatásunkkal. A háború tapasztalatai azt mutatják, hogy e tárgyban nagyobb intenzivitásra kell törekednünk. A háború kényszere, hogy létfontartási szükségleteink természetében a gyenge gyermeki erő is fölhasznál-

ható. Örömmel tapasztalhattuk, falusi gyermekeinket nem is említve, hogy a városi iskolák mindkét nemű tanulóit mily kedvvel és készséggel vállalkoztak kertészeti munkára, termesztésre. A gyermekekben megnyilatkozott kedvet, hajlamot és készséget kötelessége a kath. népiskolának fenntartani és kifejleszteni. Ez úgy eszközölhető, ha — mint Amerikában — terjedelmes kertgazdaságokat állítunk fel, melyekben a tanulóifjúság dolgozik. Az Egyesült-Államok tanulója a nagy szünidőben mindenféle mezői és kerti munkát vállalnak, ami igen helyes is egészségi, gazdasági és szociális szempontból. Egészségi szempontból tekintve a dolgot, annak nagy értékét nem mérlegelhetjük eléggé. Az Isten szabad ege alatt, a napsugár éltető melegében, a virágos mező lehelle balzsamos illattal telített levegőn való mérsékelt munka különb testedző és egészségfenntartó eszköz, mint bármely más testficamító torna és szobai testedzés. Gazdasági oldalról pedig érvényesítjük a gyümölcstermesztést s előmozdítjuk a konyhakertészet szépen jövedelmező, de még mostoha fölkarolásban részesült termelési ágait. Ha városi gyermekeink a földművelés- és állattenyésztésért rajongó földművelő népünk között tölthetnék a nagy vakációt, lehullanának a ma fennálló vastag társadalmi választófalak. A városi nép megszeretné munkájában a földművelő magyar népet az ő egyszerű, egyenes lelkületében. Az úrigyermekben gyökeret verne a nép tisztelete s mint felnőtt, nem halmozná a csekélyebb műveltségű földművelő népre azokat az epithonokat, melyek társaságokban, hivatalokban ma elhangzanak. Jobban megtudná becsülni a munkást és munkáskezetet. És ez a megértés önkénytelenül a szociális kérdések helyes megoldására vezetne.

(Vége következik)

Az ideális nevelésről.

Romanesik István.

Jelen soraimban oly időben akarom a gyermek ideális fölneveléséről gondolataimat közlő, amikor minduntalan halljuk, hogy a serdülő ifjúság fekéntartására intézményes intézkedések szükségesek. A lesújtó kritika a ma ifjúságát éri. Tényleg, ha megfigyeljük a falusi serdülő ifjúságot, e jelenben tapasztalható ferdeségei rögtön szembetűnnek.

Önkénytelenül is felvetődik ama kérdés, mi okozta e változást? Hol keresendő az ifjúságot ily széles rétegben megtámadó epidémia csirája? Hisz iskoláink most sem végeznek kisebb munkát. A pedagógia épügy, mint más tudományok, szintén mérföldes hódításokkal gyarapodott.

És mégis az ily körtünetet csakis az iskolára vezetik vissza. Pedig az iskola nevelőmunkája csak kevés és rövid ideig érvényesül. Ezután kikerül a gyermek a társadalomba. Ha az iskolának csak a nevelés volna a célja, úgy sikerülne a családi és a társadalmi befolyást, amely a legtöbb esetben káros a gyermekre, annyira kiegyenlíteni, hogy csakis az iskolai határok volnának az életben irányítói. Az iskola nemcsak nevel, hanem tanít is. A gyermeket az ismeretek világába vezeti, szellemét csiszolja. Hogy az iskola megfelelőhessen eme két feladatának, segítőtársat kell keresnie.

Ha az iskolában elhangzott erkölcsi irányítást a gyermek otthonában is hallaná, e párhuzamos hatásnak eredményei inkább érvényesülnének tet-

teiben. Tehát a gyermek kis élettársadalmát olyanná kell átalakítanunk, amilyent az iskolai nevelőfelügyelet teremt. Az iskolai nevelésnek közelednie kell a családéhoz.

Öszintebbé kell válni a gyermek legnagyobb fölnevelőinek, hogy a közös célt könnyebben elérjék.

A mai népiskola és a család között nincs meg az a kapocs, amely összekötne s amely e két műhely kohójába közvetítene mélyebb betekintést.

Igy e két nevelőtényező folytonos surlódásban él, holott a kölesönös megértés esetén a népnevelés előhaladottabb stádiumban lehetne. Ameddig csak az értesítő könyvecskék és a szülői értekezletek lesznek a két nevelőtényező összekötőfonalai, addig a népnevelés igen nagy hiányokat fog felmutatni.

Abban az esetben, amidőn a tanító a gyermek magaviselete vagy a szorgalma ellen elégtelen jeggyel tesz kifogást, a szülő a tanítót okolja. Természetes, hisz hiúságában sértette meg. A gyermek halmozza a vád nyilait s az elfogult és a kétségbeesett szülő lerombolja a tanító idealképét.

A gyermek ezután már nem látja a jóságos basit, akit a második apja gyanánt tisztelni s becsülni kell, hanem egy kopottasan öltöző, a megélhetéssel küzdő zsarnokot, akit gyűlölnie kell. Bezzeg, nem történnék meg ez, ha a gyermek apja évközben többször is volna értesítve esemeteje mulasztásairól, hibáiról és a gyógyítás mikéntjéről. Ekkor az ideál sértetlenül lebegne lelki szemei előtt. A szülői értekezlet nem közelíti meg mai alakjában a tőle várható eredményt. A bizalom, amely nélkül az együttnevelés nem valósulhat, itt sem érvényesül. Most tessék a szülőnek tanácsot adni és felvilágosítással szolgálni, amiből okuljon és a gyermeke hasznát lássa. Több szülő azonban a felolvasott vagy elmondott pedagógiai értekezletet, amelynek tulajdonképpen az volna a célja, hogy mindenki azt a saját gyermekére vonatkoztassa, vegyes érzelmekkel fogadja. Sok szülőnek az elfogultsága gyermeke iránt, szellemi korlátoltsága, gőgje csak a jó s nem a gyermeke hibás, vagy a rossz tulajdonságait veszi észre.

Az orvoslás módja itt sem sajátítható el. Ezekon kívül más eszközök is állnak a tanító rendelkezésére, amelyek szorosabbá fűzik az iskola és a család egymáshoz való viszonyát s megőrzik, ápolják a gyermek ideális lelkületét. Az iskolai ünnepek eddigi rideg rendezését kellene reform alá venni. Eredményül sokszor nem az ünnepi meghatottság nyilvánul az arcokon, hanem az öröm, melyet a tanítás elmaradása okozott. Ilyenkor minden iskolán díszlik a lobogó, de sok helyen maguk a gyermekek sem tudják, miért?

Ezt az állapotot orvosolni kell. A tanító készítsen elő a gyermekeket alkalmi költemények, énekek betanításával. A gyermek által előadott szindarabok eljátszását a szülők is szívesen nézik és ők ilyenkor meggyőződést szerezhetnek a komoly és nehéz munkáról, amely gyermeküket és a tanítót az iskolában egyaránt elfoglalja.

A falusi ember ferde szemmel néz az oly emberre, aki kézzelfogható munkát nem végez. A szellemi munka nála nem munka. Iskolai ünnepély alkalmával e nézete megváltozik.

Egy sikerült ünnepély úgy a szülőt, mint a gyermeket is egy magasabb ambícióval telíti meg. A gyermek látva társának a szereplését, hasonlóra törekszik. A szülő más gyermekének a törekvéséből a sajátját ösztönzi.

Amely vezető maga sem tud magasabb ideálokért lelkesedni, az ne várja mástól sem.

Hisz a lelkesültség szuggesztív eredmény. A tanító példamutatásából eredjen minden szép és jó. Az iskolai életnek számos mozzanata nem a ridég számítás keretén belül mozog, hanem az érzelmek finomítását is kultiválja. Az értelmi nevelést bizonyos érzelmi tartalommal kell ellensúlyozni. A tanítást nevelővé tegyük.

A népiskolai tantárgyak között az ideális tárgyak szép számmal vannak képviselve, a tanító elég anyagot találhat a gyermeki lélek megnevelésére s fölemelésére. Az iskolából kikerülő gyermek az életben tagadhatatlanul hasznát veszi ismereteinek, de mily kevés volna az, ha a népiskola csak ezt nyújtana?

A finom, a nemes, az ideálokért lelkesülő, realis gyakorlati ismeretekkel bíró egyén legyen az elemi iskolai nevelés-tanítás eszményképe.

Ha a XX. század népiskolája eléri e célt, megfelelt hivatásának.

Szülőföldem.

Irtta: *Aggteleki (Ullein) Ferenc*

Piciny a mi falunk ;	Megázott e föld is
Alig pár sor utca.	Honfiak véréből, —
Keleti határát	Megittasul lelkeim
Zajtalan víz mossa.	Párolgó gőzétől.
Nines neki erdeje,	Anyám csókját érzem,
S eget járt hegye ;	Azt az első csókot,
Piciny a határa,	Midőn piciny ajkam
Kéves szántóföldje.	Vele egybeforrott.
Szegény, napszámos nép,	Itt tanultam szállni
Szüken él csak rajta ;	Imával az égbe :
Keresete felét	«Szent az akaratom,
Az adoba adja.	Ne vigy kísértésbe!»
Mégis úgy szerettek!...	Itt tűztem vadrózsát
Azt sem tudom, miért?...	Kis kalapom mellé ;
Oda nem adnálak	Vig pacsirta ajka
Semmi drága kincsért!	Nótáimat zengé.
Tán, mert itt ringatta	Kedves vagy te nekem!
Anyám, a bölcsőmet?	Édes minden rögöd ;
Tán, mert itt hallottam	Nem vonod haragra
Bugni kesergőket?...	Soha szemöldököd.
Tán, mert napsugaras,	Arcod mindig nyájas.
Derűs a levegő? —	Mint a holdas éjjel ;
Tán, mert madárzenés	Itt kívánok élni
Rét, virág, legelő?...	Isten kegyelmével.
Őseimnek csontja	Nem kell Amerika
Szintén itt pihennek ;	Kincset adó földje!
Az éjji szellőnek	Sáregres,*) kis falum!
Sok szépet regélnek.	Testem, hantod földje.

* Ha a verseméret megengedi: ki-ki a saját falujának nevét használja.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A «Kath. Gyermekvédelem» 1918. évi április-május-június havi száma a következő változatot és szakszerű tartalommal jelent meg: 1. Elestett hőseink árváit. Gróf Vay Gábornétől. 2. Szerkesztő-változás. *Reviczky Aladártól*. 3. Gyermek nyaralattatása. 4. A gyermekrendőrség szervezése. *A. Gy. L.-tól*. 5. Egyesületünk: Központi bizottsági ülés. Gyermekvédelmünk a pécsi és erdélyi egyházmegyékben. 6. Gyermekvédelmi mozgalmak: A) Belföld: A Hadigondozó Hivatal hadjárva akciója. — Mozi-cenzura, gyermekvédelem és rendőrség. — «A Gyermekért» Tisztviselőgyermek nyaralása. — A Nép-jöléti Központ gyermekfelruházo akciója. — B) Külföld: Szünidei gondozás Németországban. — Kongresszus anémet fiatalok védelmére. — Az inséges gyermekek gondozása Bécsben. 7. Egyesületi hírek. A keresztény szellemű gyermekvédelmek eme színvonalon álló tartalmas szakközlönyét, ajánljuk olvasóink figyelmébe és felkarolásába. Esztergomban a Keresztény Gyermekvédő Egyesület Központjában jelenik meg *Reviczky Aladár* szerkesztésében. — Előfizetési ára csak 2 K évenként. Aki 3 évre egyesületi tagnak jelentkezik, az 2 K évi tagsági díj fejében ingyen kapja. A díjak «Keresztény Szeretel Országos Gyermekvédő Műve» címen Esztergomba küldendők. Az egyesület elnöke *Rajner Lajos* püspök. A keresztény gyermekvédelem támogatása, tekintettel a háború sok árváira, különös erkölcsi kötelessége minden jó katolikusnak s hazatínak.

A «Vasárnapi Ujság» július 21-iki száma pompás képeket közöl a királyi pár pozsonyi látogatásáról, mely nagy ünnepélyesség között mult héten zajlott le. További képei közül fölemeljük a Károl király gyermeknyaralattatási képeit, V. Mehmed szultán temetéséről s az olasz harctérről közölt kiválóan érdekes képeket. Szövegrészében *Berkes Imre* regényének és a fordított regény folytatásának közlésén kívül *Bárony Istvántól* közöl hangulatos vadászrajzot, *Havas Gyulától* költeményt stb. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre 10 korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.). Ugyanígy megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felére 2 korona 40 fillér.

HIREK.

Polgári tanítónőképző Pozsonyban. Az illetékes főhatóságok jószósásával a Szent Orsolya-rendű apácáknál Pozsonyban negyedszázad óta működő elemi tanítónőképző fölé most polgári tanítónőképzőt is szerveznek. Az új intézet 1918. szeptember elején megnyílik. A tantesület nagyobbbrészt a pozsonyi Erzsébet tudományegyetem bölcsészeti karának nyilvános rendes tanáraiból és a pozsonyi állami és királyi középiskolák tanári karából fog állani. A belső szervezés lehetőleg a budapesti állami Erzsébet nőiskola mintája után fog indulni. Jelentkezhetni lehet: a polgári tanítónőképző intézet igazgatóságánál. Pozsony, Szent Orsolya-zárda.

Ruha a tanítóknak. A «Hangya» (Budapest, IX., Boráros-tér) négy millió korona értékű szövetet vásárolt, amelyet feldolgoztatott és egyesegyedül a tanítókat fogja vele ellátni. A tanfelügyelők nagyrésztben már érintkezésbe léptek a Hangyával és

mintaruhákat kértek. A ruhából a tanítók családtagjai is kapnak. A Hangya a vételnél csak azt köitíki, hogy aki ruhát vesz, legalább három kiló rongyot, szőrmét vagy ruhadarabot adjon át maximális áron. A legdrágább ruha 450 K. Négytől tizenöt éves fiúk vagy leányok ruhája 128—295 K, négy-öt éves leányok kabátja 162 K, női kabátok 362—435 K. Periférelők 450—500 K, egy sacco-öltöny 175 K.

A nőgrádi tanfelügyelő nyugalomba vonulása. Dénes Károly, Nőgrádmegeye tanfelügyelője egészségi okokból nyugdíjaztatását kérte a kultuszminisztertől, aki teljesítette kérését és elismerését s köszönetét fejezte ki. Dénes Károly sok érdemet szerzett a felvidéki népoktatás fejlesztése és a nemzeti műveltség terjesztése körül.

Az ifjúsági könyvtárak bizottsága. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter az ifjúsági olvasmányok irányításának és ellenőrzésének egységes beszerzése céljából átdolgoztatta az 1902-ben alakított *Népiskolai Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottság* szervezeti szabályait és ügyrendjét és a bizottság helyét megváltoztatva hatáskörének megfelelően új bizottságot szervezett: az *Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottságot*. A miniszter körrendeletében behatóan kifejti az újítás okait és ugyanezen rendeletben közli az új bizottság ügyrendjét és szervezeti szabályzatát. A szabályzat részletesen körülírja, hogy kell eljárnia a kiadónak, ha a kiadásában megjelent művet az ifjúsági könyvtárjegyzékbe felvéteni óhajtja, miképpen a felvétel feltételei és a bírálat mily módokat mellett történik. A bizottság ügyrendje megállapítja az elnök, a titkár és a szakbizottságok munkakörét. Elnökét, alelnökét, titkárát és a rendes és külső tagokat a közoktatásügyi miniszter nevezi ki ötévi időtartamra. Az intézőbizottság az elnökön, alelnökön és titkáron kívül 26 rendes tagból áll, de a szükséghez képest megfelelő számban kinevezett bíráló külső tagok is meghívhatók a bizottságba. Ugyancsak a hivatalos lap mai száma már közli a bizottságba kinevezett rendes tagok névsorát. Ezek: *Alexander Bernát, Balló Ede, Imre Sándor, Gaál Mózes, Szölgvény Ferenc, Mágócsy-Dietz Sándor, Dóczy Imre, Wolf Ágoston, Végh Ferenc, dr. Bilinszky Lajos, Nagy László, Gerhardt Béla, Végh József, Zilahy György, Trautmann Henrik, Magyar Endre, Gerényi Jakab, Magyar László, Győri Vilmos, Moudry Hugó, Ember Károly, Rákos István, Simon Károly, Urhegyi Alajos és Alexy Lajos.* A kultuszminiszterium képviselőjében a miniszter *Hidassy Sándor* központi szolgálatra beosztott kir. tanfelügyelőt küldötte ki.

Felvétel a Tanítók Házába. A Léván 1912. tanévben létesített József főherceg Bars megyei Tanítók Házában az 1918—1919. tanévre néhány hely megüresedvén, ezen helyekre elsősorban az internátust fenntartó Bars megyei Általános Tanító-Egyesület rendes tagjainak középiskolát látogatói fiai, azután tanítók és végül nem tanítók gyermekei vétetnek fel. Az internátusban az egyesületi rendes tag fia után, másáson kívül, teljes ellátásért egy hónapra 90, az egyesületen kívül álló tanító 120 és nem tanító 140 koronát fizet. Továbbá: minden növendék után egy-egy hónapra természetben fél kilogramm zsírt kell beszállítani az internátus háztartására. A felvételi és orvosi kezelési díj egész tanévre tagoknak 10, nem tagoknak 20, nem tanítóknak 25 korona. Ez egyesületnek olyan rendes tagjai, akiknek két fia van az internátusban, a tanév végén leszámítandó

10% kedvezményben részesülnek. A felvétel iránvaló kérvényeket, amelyekhez a folyamodó tanulóknak 1917—1918. tanévi iskolai, orvosi és újraoltási bizonyítványa is csatolandó, Lévára az internátus gondnokságához kell beküldeni. Az internátus felügyelő-bizottsága fenntartja magának azt a jogot, hogy az élelmiszerek árának nagyobb változása esetén az ellátási díjat a viszonyokhoz arányítva évközben is felemelhesse, esetleg le is szállíthassa. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a Tanítók Házának gondnoka.

TÁJÉKOZTATÓ.

Egészségügyi ismeretek terjesztése az iskolai tanítás keretében. *Kivonat a Szatmáregyházmegyei 7. évi II. sz. körleveléből.* A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr múlt évi november 7-én 168.404—168.421. számok alatt az összes alsó- és középfokú iskolákra s az iskolákkal kapcsolatos ifjúsági egyesületekre nézve üdösvös intézkedéseket tett oly irányban, hogy az egész hazai ifjúság a nemzet életébe mélyen belevágó egészségügyi kérdésekben alapos tájékoztatást nyerjen.

A 168.404. sz. rendelet arról intézkedik, hogy az egész hazai ifjúság számára ezentúl kiadandó olvasókönyvek csak akkor számíthatnak jóváhagyásra, ha egészségügyi ismeretek, ezek közt pedig különösen a csecsemőápolás, gyermekvédelem és tuberkulózis kérdéseinek megvilágítására legalább hat olyan olvasmányt (általános egészségügyre, csecsemőápolásra és gyermekvédelemre 4, tuberkulózisra 1, alkoholizmusra 1) ölel fel, melyek az illető intézetre nézve az itt szó alatt lévő ügyben kibocsátott rendelet intencióját szolgálják és amely olvasókönyv a többi olvasmánynál is figyelembe veszi az utasításokban tantárgyanként felsorolt egészségügyi szempontokra való utalásokat, vonatkozásokat.

Felhívom a főhatóságom alá tartozó iskolák vezetősegeit, hogy új tankönyvek behozatalánál ezen szempontokra mindig figyelemmel legyenek.

A 168.421. sz. rendeletben, melynek címe: *Körrendelet az egészségügyi, anya-, csecsemő- és gyermekvédelmi kérdéseknek az elemi népiskolák, ismétlőiskolák, iparos és kereskedelmi tanonciskolák tanterveibe, továbbá az ezen iskolákkal kapcsolatos ifjúsági egyesületek munkatervébe való beillesztéséről,* különösen a következőkre hívom fel a tőle lelkész és iskolaszéki elnökök urak figyelmét.

A háborúban számos körülmény találkozása a gyermekhalandóságot megnövelte, a születések száma pedig óriási mértékben csökkent. A gyermekhalandóságnak legsúlyosabb oka a szülők gondatlansága, amely miatt apró gyermekek ezrei pusztulnak el. E gondatlanság kettős forrása: a tudatlanság és könnyelműség.

Ezen kettős hiányon kívánok segíteni azzal, hogy az anya- és csecsemővédelem kérdéseit az iskolai tanítás keretébe beillesztem s lelkére kötöm minden tanítónak és tanárnak, hogy nemcsak a mellékelt utasításokban kijelölt ismereti anyag tanítása közben, hanem az egész iskolai nevelésben nemzeti tudatosságnak teljes erejével, a nemzet iránt való kötelességérzessel igyekezzenek növendékei lelkét is ennek az ügynek megnyerni.

Az elemi népiskolákra ebben a tekintetben kettős feladat hárul. Egyfelől a növendékek zseme kora miatt magának is védenie kell a gyermekeket az egészség sokféle veszedelmétől, másfelől pedig a népiskolának kell az egészség tudatos védelmezésére való törekvést megalapoznia. Folytatja mindkét irányban a kisedővöintézet munkáját, de attól abban különbözik, hogy növendékeit nemcsak inti és szoktatja, hanem a gyermekek értelméhez mértén eszméleti is. Mint feladatának többi részében, ebben a kérdésben is a tanulók közvetlen tapasztalataiból kell kiindulnia s az alkalmi észrevételeket kell fokozatosan úgy mélyítenie, hogy azokból megértett és jól alkalmazott egészségügyi szabályok alakuljanak ki.

(Az alkalom kínálta figyelemztetésekön kívül mind a

hat osztályban a tanításnak is tárgya kell tenni az egészségügyi kérdéseket s ezek sorában a csecsemők és kisgyermek gondozásának a kérdését is.

Legyen az I. és II. osztály beszéd- és értelemgyakorlati közben gondosan dolgozza fel a tanító a gyermekeknek ilyenmódon tapasztalatait s használja föl az így nyert tájékozódást a felsőbb osztályok fejlettebb növénydekének tanításában.

A III–VI. osztályokban kötelezővé teszem az olvasókönyv egészségügyi részleteinek olvasását és megbeszélését.

A népiskola egyes tárgyai körében sűrűn kínálkozik alkalom arra, hogy a tanító egészségügyi és gyermekvédelmi tudományokat szőjön bele. A jelenleg érvényben lévő tantervi Utasításokhoz fűződő és e rendeletemhez csatolt pótlások rámutatnak a követendő eljárásra. Elrendelem, hogy ezekhez már ebben az iskolai évben minden iskola alkalmazkodjék s elvárom, hogy az ezután megjelent tankönyvek mindezeket az utalásokat kellően figyelembe vegyék. Gondoskodni kívánok arról, hogy a tanítók számára ezeket a szempontokat érvényesítő és így munkájukat e részben megkönnyítő vezérkönyv szerkesztésék.

A minden osztályban folyó eme gondoskodástól azt az eredményt várom, hogy a népiskola teljes tanítványát elvágó növendékek a VI. osztályban sorra kerülő egészségügyben az eddigieknél értékesebb ismereteket szerezzék s ezek rajuk nagyobb hatást tesznek; azok pedig, akik az iskolát korábban elhagyják, az alkalmi figyelmeztetéseket mintegy igazoló és összefoglaló olvasmányokból, meg a többi tárgyakkal kapcsolatban szerzett adatokból megismernek annyi ismeretet, amennyi egyrészt irányítja őket, másrészt az ifjúsági egyesületekben vagy a szabadoktatás körében kínálkozó okulások iránt foglalkoztatja.

A közzétett egész terjedelmében feltalálható a minden eümi népiskola rendelkezésére álló *Néptanítók Lapja* 1917. évi 48. számának 10. és következő lapján. A leírás és tanító urak szorgalmasan tanulmányozzák az ezen rendeletet és ahhoz mindenben alkalmazkodjanak.

Igyekezzenek az egészségügyi ismereteket az előirt módon lehetőleg már a folyó tanév második felétől kezdve a részletes tanmenetekbe beilleszteni. A kerületi tanfelügyelő urak iskolafelügyeléseik során behatóan és szigorúan kerjék számon az e tárgyban elért eredményt. Legyen gondjuk arra is, hogy az évzáró vizsgálatok alkalmával ezek a kérdések összefoglalászerűen tárgyaltsanak, ezekből minden növendék feleljen és ekként a közönség érdeklődése erre a tárgyra különösen felhívassék.

A rendeletekhez mellékelt tantervpótlásokhoz meg megjegyzem, hogy a hitoktatás keretében is alkalmasan illeszthetők be az egészségügyi figyelmeztetések. Isteni parancsolat teszi ugyanis vallási köteleességünkke, hogy sem saját egészségünkben, sem másban gondatlanság, vagy vétkes tudatlanság, vagy egyes bűnök (mértékletlenség!) által kárt ne tegyünk.

Tibor, püspök.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

G. E. A pályázati hirdetés előírja a feltételeket. — R. F. A legnagyobb készséggel megtenném, mert tudom, mi az apai szív fájdalma; azonban ebben a dolgoban eredménnyel csak az illetékes ország képviselő járhatna el. Kerje föl, megteszi. — Gy. Gy. Feleltünk. A Rendtartási Szabályok megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, Szentkirályi-u. 28. sz. — G. F. Megsürgöttük. Többet nem tehetünk. — B. B. Adjon be egy új kérelmet és hivatkozzék arra, hogy okmányai az első kérvényhez vannak csatolva. Ezt igazolja az iskolaszéki elnök ur. A kérvényt küldje be közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba. — Sch. J. A megegyezést ajánljuk. Levélben is adunk tanácsot. — N. Gy. A törvény nem tesz különbséget. Megilleti. Az előirt módon terjessze be ruhasegélyre igényét. A Néptanítók Lapjában közölni volt a rendelet teljes szövege. Az utasítások értelmében járjon el. — N. T. Ha a férje élvez ruhasegélyt, akkor is megkapja, mert mint feleség, utána is élvezi azt; tehát megilleti.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknek minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A salgói filiális róm. kath. tanítói, esetleg tanítónői állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás törvény szerint; részben a községtől, részben államségély. Az ismétlő iskoláért külön 40 kor. Fűtőanyag, irodaátalány és takarítási díj a megválasztott jelenlétében lesz megszavazva. Férfi tanerőknek még 5 magyar hold szántó haszonélvezete, melynek fejében az igen csekély kántori teendőket végzi. Stóla külön. Lakás természetben: két szoba, konyha, kamra, pince és istálló. Köteles az egyik — részbenosztott — elemi osztályt és az ismétlősöket oktatni. Pályázati határidő aug. 15. Kérvények e címre: *Bilek Rezső* esp. pléb. Úrmény, (Nyitram.) 329—1

Felsődombó (Pozsonym.) róm. kath. népiskolánál megüresedett kántortanítói, illetve kántortanítónői állásra pályázatot hirdetünk augusztus 25-ig. Egy évre megválasztatnak nem oklevelesek is. Javadalma: természetbeni kétszobás lakás és a szükséges mellékhelyiségek: községtől 600 kor., 28¹/₂ mérő rozs 171 kor., egyéb 110 kor., a javadalmi jegyzőkönyv szerint és megfelelő államségély; valóságban azonban jóval több. Az iskola osztatlan. Tót nyelv szükséges. *Iskolaszék.* 414—1

A nahácsi (Pozsonym.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet a megüresedett kántortanítói állásra szept. 1-ig. Egy évre oklevél nélküliek is megválasztatnak. Javadalmak: természetbeni lakás, 1/4 hold konyhakerttel és a szükséges mellékhelyiségekkel; 2 kh. 834 □-öl szántó-

föld; legeltetési jog 2 drb. szarvasmarha és ugyanannyi sertésre, 2 erdőrészlet, 12-28 méter rozs és 3-60 méter zab, 250 kor. községtől és szép stóla jövedelem, a többi törvényszabta államségély. A javadalmi jegyzőkönyv szerint az összes jövedelemben 811-90 koronát tesz ki. Az iskola osztatlan. Tót nyelv szükséges. *Iskolaszék.* 415—1

A tarjáni róm. kath. iskolaszék tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása évi 600 kor. havi előleges részletekben, 240 kor. lakpénz, 24 kor. fajárandóság, többi államségély. Tannyeív magyar. A német nyelv tudása kívánatos. A pályázók kérvényeiket: keresztlevél, születési anyakönyvi kivonat, oklevél, illetőségi és működési bizonyítványukat és esetleg eskübizonylatot augusztus 15-ig az iskolaszék címére Tarján, (Komáromm.) küldjék. Az állást szeptember 1-ig kell elfoglalni. 413—1

A Népnevelő 1918. évi 11. számában foglalt hontbesenyői kántortanítói állást újra hirdetem. Határidő aug. 20. *Dénes Béla* iskolaszéki elnök. 407—1

Vámosmikolai (Hontm.) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: község pénztárából évi 600 kor. tanítói fizetés, többi államségély, hitközség pénztárából évi 240 kor. lakbér. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályokat önállóan vezetni, az ismétlő iskolát a kántorral felváltva tanítani, az iskolás gyermekeket istentiszteletre felvezetni, ott rájuk felügyelni, kántort akadályoztatása esetén helyettesíteni, amiért is az esedékes stólaris jövedelmek őt illetik, miért is megkívánatik,

hogy a pályázó a kántori teendők végzésében kellő jártassággal bírjon. Választás *augusztus hó 25-én* lesz megtartva. Felszerelt kérvények augusztus hó 24 ig beküldendők. *Mundy Béla* iskolaszéki jegyző. 398—1

A **pozsonymási** róm. kath. iskolaszék helyettes tanerőt keres. Javadalma: egyszobás lakás, fűtés, 800 kor. fizetés, háborús segély. Magántanításért teljes ellátás. Tanítási idő hat hónap. Tót nyelv tudása szükséges. *Iskolaszék.* 449—2

Az **alsórécsényi** (Nyitram.) róm. kath. elemi népiskolához tótul tudó tanító vagy tanítónő kerestetik hadbavonult tanítója helyettesítésére. Fizetés: 800 kor. államsegély és lakás. Eddigi helyettesek háborús segélyben is részesültek. Pályázati határidő *aug. 25.* Kérvények alsórécsényi plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 452—1

Bajóti (Esztergom.) róm. kath. elemi tanítónői állásra pályázat hirdettek. Javadalma a politikai községtől 60 kor. a többi államsegély. Lakbér 240 kor. a pol. községtől, a közigazgatási bizottság 340 1914. határozata alapján, vagy egy bitorozott szoba, konyha- és kamrával. Férfiak s nők pályázhatnak. Határidő *szeptember 1.* Plébániahivatal, Bajót. 458—1

A «Népnevelő» mult évi 27 ik számában a tanerőnek állami tanítónővá történt kinevezése folytán megüresedett s lakás, szántó, erdő, legelő, rét illetményből s államsegélyből fenntartott **irtványos-módertárnai** állásra *aug. 22-éig* pályázatot hirdet az *iskolaszék.* U. p. Alsóhámor. (Barsm.) 457—2

A Népnevelő 13-ik számában közölt **püski-i** pályázat határideje *augusztus 31-ig* meghosszabbították. 463—1

A **tornóczyi** róm. kath. népiskolánál megüresedett egy tanítói és egy tanítónői állásra *augusztus 20-ig* pályázatot hirdet az *iskolaszék.* Javadalom a törvényes. Ebből a tanítónak 1000 kor. fizetést és 240 kor. lakáspénzt, a tanítónőnek 800 kor. fizetést, egy szobát természetben és 140 kor. lakpénzpótlékot a község fizeti; a többi államsegélyből lesz fedezve. Kötelesek úgy a mindennapi, mint az ismétlő iskolában tanítani. A tanítónő a leányöndevendéket heti 2 órán női kézimunkára is tanítja. Az állások szept. 1-én elfoglalandók. Kérvények a róm. kath. iskolaszék elnökéhez Tornóczra (Nyitram.) küldendők. *Kahlenberger József* iskolaszéki elnök. 467—1

A **szőgyéni** hét tanerős róm. kath. népiskolánál elhalálozás folytán megüresedett tanítónői állásra pályázat hirdettek. A megválasztott javadalmazása: a) a községtől 100 kor. fizetés, 240 kor. lakbér, 20 kor. kertilletmény és természetben kiszolgáltatandó téli fűtés, b) törvényszerinti államsegély. A megválasztott köteles a reábizott osztályokat tanítani, a gyermekekre a templomban felügyelni s a leányöndevendéket a női kézimunkára oktatni. Pályázati határidő *aug. 25.* Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Szőgyén (Esztergom.), *Ziskay Imre* isk. elnök. 468—1

Illinyi róm. kath. kántortanítói pályázat hirdettek. Javadalma: két szoba, konyha, kamra, istálló, öl, párbér 10 pozsonyi mérő rozs 69-62 kor., 4 öl fa 100 kor., stóla 6 kor. értékben és 9 hold haszonbérlete, többi államsegély. Templom nincs. Férfiak, nők pályázhatnak *aug. 31-ig.* Állás szept. 10-én elfoglalandó. Nógrádmarczai. U. p. Szűgy. *Krajcsir István* pléb., iskolaszéki elnök. 460—1

A Népnevelő 15-ik számában közölt **nyitraesehi-i** pályázat határideje *szept. 15-ig* meghosszabbították. Plébánia Nagymőke. (Nyitram.) 339—1

Egri érseki megye.

A **felsőnyárádi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettünk. Lakás természetben. Javadalom törvényes. Kötelesség díjlevélben. Rendes pályázó hiányában segéd-tanítói állásra nők is pályázhatnak. Fizetés 8 óra 800 kor. és háborús államsegély. Orgonálásban jártasoknak mellékes is. Kérvények *aug. 17-ig* iskolaszéki elnökhöz, Felsőnyárad (Borsodm.) küldendők. 338—1

Az **egrestői** (Kisküküllőmegye) róm. kath. iskolaszék egy tanerős, államsegélyes kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: a hivatól 7 kalangya

buza, 15 véka csöves és 14 véka szemes kukorica. Püspöki segély 100 K. Misesalapítványokból 100 K, 5¹/₂ hold jó minőségű szántóföld. Kelemenelki udvartól fél-évenként 12 K, 4¹/₂ véka buza, 3 véka szemes kukorica. Filiákból: 15 véka csöves kukorica, egy öl száraz kepefa és 4—5 szekér ágfa. Stóla. Kétszobás lakás, konyha, kamara, pince, gazdasági épületek, veteményes kert. Kötelesség: 30—40 gyermek tanítása, az összes kántori teendők végzése. Kántorsághoz értő nők, IV. évet végzett képezdeszek is pályázhatnak. Pályázati határidő: *augusztus 20-ig.* 383—1

A **nyirbogdányi** (Szabolcsm.) róm. kath. tanítói állásra (tanítónői) pályázat hirdettek. Fizetése a hikiörségtől: 100 kor., kertilletmény 20 kor., lakbér 220 kor. A többi törvényszerű államsegély. Pályázati határidő *aug. 10.* Felszerelt kérvények *Deér Gyula* plébános címére (Deme-cser, Szabolcsm.) küldendők. 328—1

A 15-ik számban (megjelent július 28-án) hirdetett **egyeki** (Hajdum.) pályázat tanítónői állásra szól. A pályázati határidő *aug. 20-ig* meghosszabbították. Kötelessége a kijelölendő osztályt, illetve osztályokat tanítani, istentiszteletre vezetni, ott felügyelni. Kézimunkára, énekre súly helyettesítik. Javadalma az 1913. évi XVI. t.-c. szerinti fizetés, melyből 800 K-t az iskolapénztár folyósít, a többi államsegélyből nyeri. Lakása természetben, esetleg 240 K lakbér. Keresztlevél, szabad állapotot igazoló lelkészi bizonyítvány, tanképesítő oklevél, működési s erkölcsi bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvény *augusztus 20-ig* a plébániahivatalhoz Egyekre küldendő. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. 385—1

Pályázat a **nyomári** róm. kath. filiális kántortanítói állásra (Borsodban, Miskolcz közelében, vasuti állomása: Ziliz). Jövedelme: Hitközségtől 80 kor., hét kat. hold igen jó szántó- és rétföld, közelben, értéke 1918-ban meghaladta a háromezer koronát, hat darab marha- és sertéslegeltetés, legalább 24 véka rozspárbér s vékánként 40 fillér, három öl tűzifa beszállítva, de tartozik az iskolát is fűteni, stóla, búteszátóknál versenkit 30 fillér, mindezek díjlevéli értéke 305 kor. Államsegély 895 kor. Törvényszerű lakás, melléképületekkel, 3 vékas kerttel. Választás *augusztus 22-én* délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés előnyös önköltségen. Kérvények Plébánia, Hangács küldendők. 433—1

A **csányi** róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalom: törvényszerinti. Kötelesség: a V—VI. fű osztály és az ismétlő iskolások egyik csoportjának vezetése, faiskola kezelése, szükség esetén a kántor helyettesítése. Jóhangu, kántori teendőkben jártas egyének oklevél, keresztlevél működési és családi állapotot feltüntető bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket *aug. 12-ig* adják be az *iskolaszék* címére Csány, (Hevesm.) 418—1

Segédkántort keresek. Jó ellátást biztosítok, fizetés megégyezés szerint. *Rudassy* főkantor, Eger. 406—2

Az **ujszentgyörgyi** róm. kath. iskolához olyan okleveles segéd-tanítónőt keresünk, aki az orgonálásban és a kántori teendők minden ágában is jártas. Fizetése egy iskolai évre 1200 kor. és jó lakás. Férfiak is pályázhatnak. Pályázók kérvényeiket *iskolaszék* címére Ujszentgyörgy, u. p. Tiszasszentimre küldjék. Az állás szeptember első-jén elfoglalandó. *Iskolaszék.* 401—1

Tiszapüspöki (J.-N. K.-Szolnokm.) községben a róm. kath. elemi népiskolánál a hősi halált halt tanító elhalálozása folytán megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: a róm. kath. iskolaalapról 100 kor., a községi pénztárból a községi jellegű alsófokú gazdasági ismétlő iskolában való tanításért és vezetésért évi 400 kor., 28 kat. holdnak földjövödelme, mely a javadalmi jegyzőkönyvben haszonbéri értékelés szerint 511-76 koronára van felvéve, melyből 190 kor. adó levonatnak. A beszámítható tanítói jövedelem 820-91 kor., mely államsegélyből kiegészítették. Lakás, udvar mellék-helyiségekkel, kerttel. Földbirtok mindennemű adóját, értékadóit és illetékegyenértéket tanító fizeti. 10 koronáig terjedő kisebb javításokat a lakáson tanító viseli. — Kötelessége a IV—VI. vegyes osztályban tanítani, gyermekeket összel és tavasszal naponként szentmisére

vezetni és felügyelni. Télen vasárnap mise alatt gyermekekre felügyelni, szükség esetén kántortól kántori teendőket megegyezés szerinti díjazás mellett helyettesíti. A községi jellegű ismételő iskolában elméleti és gyakorlati tanítást végez, fászkertben kertészt irányítja. Az elemi iskolában az egyházi énektanítást szakszerűleg tanítja. — Pályázati határidő *aug. 28.* Választás *aug. 29-én.* Vasuti állomás: Szajol. Állását szeptember 15-ig elfoglalhatja. Minthogy az állás 4 éve helyettesítéssel töltetett be, katonai szolgálata nem kötelezett tanítók előnyben részesülnek. Kérvényhez a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől 17.897/1913 sz. rendeletben előírt összes okmányok mellékelendők. Kérvények iskolaszéki elnök címére Tiszapüspökbe küldendők. 445—2

A dorogházai második róm. kath. tanítói (tanítónői) állásra *augusztus 29-iki* határidővel pályázat hirdetik. Fizetése törvényes, államsegéllyel, 200 kor. lakbér, 20 kor. kertpótlék. *Iskolaszék.* 464—1

Kisléta (Szaboócsm.) róm. kath. fiókegyház tanítói állomására, melynek javadalma: kétszobás lakás a mellékhegységekkel, kert, iskola pénztárából 104 kor., a többi államsegély. Kötelessége az I—VI. vegyes osztályok és ismételő iskola vezetése, tanítók és tanítónők részére pályázat hirdetik. Választás *szept. 1.* Pályázatok róm. kath. iskolaszék, Kisléta címre küldendők. 465—1

Besztercebányai egyházmegye.

A barskaproncai (u. p. Kőrmöcbánya) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése törvényszerű államsegélyes készpénz, stóla, természetbeni lakás, házikert, kis szántó, 14 m² kemény tűzifa, 13 pozsonyi mérő zab-árpa keverék a malomból. A lakosság nemetajkál. Pályázati határidő *szeptember 1.* 431—1

Turócszénmeti-i róm. kath. iskola a tanítói állására pályázat hirdetik. Fizetés államsegéllyel törvényes. Határidő *szept. 1-ig.* Tanítónők is pályázhatnak. Folyamodványok az iskolaszékhez küldendők. 420—1

A dobonyai (Zólyomm.) róm. kath. elemi iskolához kántortanítót keresünk. Jövedelme: készpénzben 499 03 kor., természetben, földben, fában 162 37 kor., többi államsegély. Törvényszerű lakás, kert. Okl. és képesített kántortanítók kérvényüket *aug. 18-ig* az iskolaszék címére küldhetik. 416—1

Dobrováraljára (Zólyomm.) róm. kath. helyettesítandó kerestetik. *Aug. 18-ig* pályázhatnak okl., esetleg nyugdíjas tanítók (nők) óvónők. Törvényszerű fizetés. Kérvények a dobonyai róm. kath. iskolaszék címére küldendők. 417—1

A turócszentgyörgyi róm. kath. tónyelvű kántori állásra pályázat hirdetik. Fizetése: Lakás, gazdasági melléképületekkel, 4 1/2 hat. hold szántóföld, 14 öl tűzifa, s körülbelül 682 kor. készpénz. Pályázhatnak azonnal nyug. kántortanítók az iskolaszéknel Turócszentgyörgy u. p. Zsóváralja. 448—1

Alsózsadányi (u. p. Geletnek, Barsnt.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Államsegéllyel kiegészített törvényes fizetés. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Kérvények *aug. hó 18-ig* a felsózsadányi plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 444—1

Csanádi egyházmegye.

A nagylaki róm. kath. kántortanítói állásra eltávozás folytán pályázat hirdetik. Javadalma 1. 22 és 1/2 kat. hold szántóföld (jelenleg 3 évre bérben) 3000 kor. 2. Az egyházközség pénztárából 400 kor. 3. Tűzifa: egy waggon tűzifa tárgyalás alatt, addig 150 kor. 4. Alapítványos misékből: 31 55 kor. 5. stóla circa 400 kor. 6. Irodaátalány 10 kor. 7. Kertilletmény 20 kor. 8. Természetbeni lakás (3 szoba és tartozékai). Kötelessége III. IV. V. VI. vegyes osztályokat tanítani, az összes kántori teendőket buzgón végezni. Tanítói és kántori oklevéllel bírók pályázhatnak. Pályázati határidő *aug. 2.* Ének és orgonapróba és választás *aug. 4-én* délután 4 órakor. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok főt. *Telbisz János* plébános, iskolaszéki elnök úrhoz küldendők, Nagylak. (Csanádm.) 333—1

Erdélyi egyházmegye.

Szentegyházsfalvi (Udvarhelym.) róm. kath. iskolaszék segédkantortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése törvény szerint. Pályázhatnak okleveles férfitanítók. Ha férfitanító nem pályázik, egy évi helyettesítésre tanítónő pályázatát is elfogadjuk. Határidő *aug. 24-ike.* 466—1

Győri püspöki megye.

Felsőági (Sopronm.) róm. kath. iskolaszék a háború tartamára helyettes tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor. fűtésre 80 kor. Lakás 2 szoba, az egyik butorozva. Kiváló működésért iskolaszéktől jutalom. Kötelessége az I—II. oszt. oktatása. Kérvények *aug. 20-ig* iskolaszéki elnökségnek, Sajtóskál intézendők. Óvónők is pályázhatnak. 342—1

A nagyécsfalni és hegyi róm. kath. hitközség pályázatot hirdet a nagyécsfalui róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalma: 11 34/1000 kath. hold föld. 3 öl keményhasáb tűzifa Écsfalu és Écshegy községektől. Pár-bér écsfalubeliektől 1/4 mérő rozs és 30 fillér; écshegyiektől 64 fillér és 40 fillér mustaváltás. Tandij a községektől 42 kor. Bucsujárandóság a községektől 20 kor. Kántorialap kamata 48 kor. Stóla nagymise után 1 kor., keresztelés 12 fillér, avatás 10 fillér, temetés 52 fillér, esketés 40 fillér, hirdetőírás 20 f. libera 52 fillér. Kétszobás lakás a szükséges mellékhegységekkel és kert természetben. Ezen járandóságok összértéke a javadalmi jegyzőkönyv szerint 1189 07 kor. De ebből a sekrestyési teendők végzésére esik 203 01 kor., a harangozási teendők végzésére 110 kor. összesen 313 01 kor., mely összeget a megválasztandó kántortanító úr tartozik a községi pénztárba befizetni, viszont sekrestyési és harangozási teendőkről nem tartozik gondoskodni. A javadalmi jegyzőkönyv szerint a kántortanítói javadalom 876 06 kor., melyhez a kiegészítést és a szolgálati évek szerinti államsegélyt kapja. Vasut, posta helybeit. Győr közelében. Pályázati határidő *aug. 11.* Próbapróba *aug. 12-én* délelőtt 9 órakor. Személyes megjelenés kötelező. Minden pályázó általa választandó énekből egy versszakot énekel ismétlés nélkül. A próba után a pályázók elutazni tartoznak. A választás 1918. augusztus 14-én fog meg-ejteni. Az állás 1918. szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények alulírottához küldendők. Szövetkezeti, egyesületi életben munkálkodók előnyben részesülnek. *Szűcs Géza* pléb., iskolaszéki elnök. 360—1

A csapodi róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Lakás természetben. 2. Hat kat. hold 1328 □-öl szántó, részben 1920 dec. 31-ig bérben. 3. Két kat. 197 □-öl rét. 4. Készpénz a község pénztárából 160 kor. 5. Kántori díjazás, beszámítva 35 kor. 6. Törzstörök kamataiból 207 20 kor. 7. Földmunkaváltás címén 118 kor. 8. A hivatól párgabona 25 1/2 mérő rozs, párpénz 23 kor. 9. Tüzelőfa fejében a községtől 80 kor. 10. Malomfuvar és favágás, fuvar megváltása címén 36 kor. Együtt 928 59 kor. A hiány államsegélyből. Kötelessége díjlevél szerint. Szövetkezeti, társulati tevékenységre vállalkozó előnyben részesül. Pályázati határidő a hirdetés megjelenése után *tíz nap.* Az állást okt. 15-én kell elfoglalni. *Peszlen Károly* plébános. 469—1

Kalocsai érseki megye.

Tanító, vagy tanítónő kerestetik báró Hammerstein Richárd Sárpuszta gazdaságára. Járandósága: 3 szobás lakás, 1 konyha, 1 kamra s mellékhegységekkel, s a fűtéshez fa és szén. A törvény által előírt kert és készpénz járandóságok. Ajánlatok alulírottán adandók be. *Br. Hammerstein Richárd* urad. intézősége Sárpuszta, up. Babapuszta. 371—2

Az adai róm. kath. iskolaszék egy államsegélyes külső tanyá «Nagy-út»-i felekezeti osztatlan (I—VI.) elemi népiskolához rendes tanítói és a hadbavonult tanyai tanító helyettesítésére ezennel pályázatot hirdet. A rendes tanító évi fizetése államsegélyes törvényes törzsfizetésen kívül

szabályszerű fizetésemelés (Ada község közpénztárából és a zentai kir. adóhivatal által havonként előre fizetve), szabadlakás gyümölcsösökkel és 15 kor. írószeráltalány. A tanterem fűtetése a községgel történő megegyezés alapján. A helyettes tanító vagy tanítónó díjazása (az évzáróvizsgáig) havi 200 kor. és a tanévre 15 kor. írószeráltalány Ada község közpénztárából havonként fizetve. A megválasztott tanítók vagy tanítónók köteleességei a mindennapi tanítás és nevelésen kívül az ismétlő gazd. isk. vezetése is. A helyettes tanító állására okleveles férfi és tanítónók a rendes tanítóállásra elsősorban okleveles férfi tanítók pályázhatnak, ezek hiányában okleveles tanítónók pályázata is figyelembe vétetik. A pályázók szabályszerű kérvényeiket f. év. *augusztus 15-ig* főtisztelendő *Michler Ferenc* esperes-plébános úrhoz, Moholra küldjék. *Latky József* plébános, iskolaszéki elnök, *Cseh János* iskolaszéki jegyző. 349—1

Kassai egyházmegye.

A zétényi (Zempléni.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 15-ig* pályázatot hirdetünk. Eddigi javadalmazás: helyi forrásokból 336 kor., államsegélyből 864 kor. A választás aug. 18-án lesz. A megválasztott tanító mint a fogy. szövetkezet könyvelője még havi 40 kor. fizetésben is részesül. Róm. kath. iskolaszék. Zétény. u. p. Boly, Zempléni. 439—1

Az imregi (Zempléni.) róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása 150 kor. a hitközségtől, a többi államsegély. Egy szoba a legszükségesebb butorzattal, ágyneműn kívül; mint kántornak külön jövedelem évi 100—150 kor. Róm. kath. Iskolaszék. 456—1

A vizsolyi (Abauj-Tornam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: 1. Lakás és kert. 2. Öt marhalegeltetés a közös legelőn, javadalmi értéke 10 kor. 3. 2002 □-öl föld, javadalmi értéke 12-26 kor. 4. Párbérpénz a hivataltól 23-26 korona. 5. Párbérrózsa 18-9 hl (természetben beszolgáltatva), javadalmi értéke 156-87 korona. 6. Párbérmegterítés 17-50 korona. 7. Misesalapítványi kamat 4-80 korona. 8. Stólaris jövedelem 37-50 kor. A többi államsegélyből pótoltatik. A hitközség a megválasztott kántortanítónak a megválasztás napjától számítva 3 éven át évenként 600 kor. segélyt utalványoz, mely államsegélyben be nem tudható. Kötelessége a III—VI. oszt. vezetése, I—III. ismétlő fiúiskola tanítása, teljes kántori teendők elvégzése. A választás *aug. 29-én* d. e. 10 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges, de az utiköltség nem térítetik meg. A pályázati kérvények teljesen felszerelve a vizsolyi róm. kath. plébánia címére, Vizsoly küldendők. (Állomás: Korlát-Vizsoly.) 459—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Gyopárhalmi (Békésm.) róm. kath. iskolához helyettes keresek okt. 1-re. Fizetése havi 100 kor., háborús segélyekkel. Férfi a kántori teendőért is kaphat. Posta cím: Szentetornya (Békésm.) 421—1

Nyitrai püspöki megye.

Nyitra város róm. kath. iskolaszéke az elemi fiúiskolánál megüresedett három férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Megválasztott tanító köteles a mindennapi és az ismétlőiskolának — az iskolaszék által kijelölt — osztályát önállóan vezetni s a kötelező óraszámokon belül éneket, slójdöt vagy gazdasági ismereteket tanítani. Javadalom: az 1913. évi XV. t.-cikkben megállapított fizetés és lakáspénz. A kellően felszerelt s folyamodók katonai viszonyait hiteles okmányokkal igazoló pályázati kérvények f. év. *aug. hó 20-ig* bezárólag, alulírt iskolaszéki elnökhöz küldendők. Akik ének, slójd és gazdasági ismeretek tanítására való képességüket is hiteles okmányokkal igazolják, előnyben részesülnek. *Szida Kálmán* prépost plébános. 389—1

Az orlóci (Trencsénm.) róm. kath. egytanerős iskolájánál tanítói állásra pályázatot hirdetnek. Nők is pályáz-

hatnak. Illetmények: Az 1913. XVI. t.-c.-ben biztosított fizetés. Háborús pótlék államsegélyből. Járási székhelytől 20 perc, fővonal mentén. Pályázati határidő *aug. 20. Benyács István*, iskolaszéki elnök. 387—1

Királyi-róm. kath. államilag segélyezett népiskolához okleveles tanító vagy tanítónó *augusztus 15-ig* kerestetik. Fizetése törvényes, lakása egy szoba és kert. Tanítja a kisebb vegyes osztályúkat s az ismétlői leányokat. Kérvények felszerelve kitűzött határnapig Mocsonok, (Nyitra) róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. 434—1

Dombelvi (Trencsénm.) kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. 1200 kor. készfizetés, átlag 1000 kor. kántori mellékes. Két szobás lakás, konyha, éléskamra, pince és melléképületek. Két hold szántó, kert és legelő. Tannyelv magyar. Tót nyelv ismerete szükséges. Választás *aug. 22-én* délelőtt próba-ének, orgonálással. Személyes megjelenés nem díjaztatik. Nők is pályázhatnak. Róm. kath. Iskolaszék. 422—1

A nyitratormási róm. kath. elemi iskolához helyettes tanító v. tanítónó kerestetik. Járandósága: törvény biztosította fizetés, butorozott szoba és tűzifa. Pályázati határidő *aug. 20. Iskolaszék*. u. p. Nagycsóta. 405—1

A vágatpolczai róm. kath. iskolaszék helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma a törvényesen biztosított illetmények s két szobából álló lakás. Okl. óvónők is pályázhatnak. Pályázati kérvények f. év. *aug. hó 20-ig* az iskolaszéki elnök címére Vágatpolczára (Zsolna mellett) küldendők. Iskolaszék. 403—1

A felsővesztényi róm. kath. kántortanító állásra pályázatot hirdetnek *augusztus 31-i* határidővel. Javadalmazása: 16 hold szántó és legelő, jó karban lakás és gazd. épületek, 10 öl tűzifa, tanterem fűtésére külön 4 öl, alapítványokból 40 kor., stólaváltás 80 kor., közsétől 73-60 kor., osztályüsitért 20 kor. és 2 pozs. mérő buza megváltva. Kántori mellékjövedelem. Természetbeniek alacsonyán értékelve. Állami kiegészítés. Tót nyelv ismerete szükséges. Felsővesztény, (Nyitra) via: Nagybelic. Iskolaszéki elnök. 453—1

Pécsi egyházmegye.

A hetvehelyi, káni és szentkatalini róm. kath. elemi népiskolák külön-külön pályázatot hirdetnek helyettes kántortanítói állásra. Fizetés: a helyettes tanítónak törvényesen járó államsegély és hadisegély. Lakást a községek biztosítanak. Pályázhatnak nők is. Kántori okvetlenül nem szükséges. Hetvehely a kántori teendőért külön honoráriumot biztosít. A kérvények *aug. 15-ig* Hetvehely (Baranya) a plébánia hivatalra kéretnek. 306—1

A babarcsi (Baranyam.) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *szept. 8-ig* pályázatot hirdetnek. Javadalma: az 1911. júniusi javadalmi jegyzőkönyv alapján: 1. Párpénz 294-40 kor. 2. Terményváltás a pécsvaradi uradalomtól adóhivatalból nyugtára akkor 303-60 kor. (ma tényleg 310-4 kor.) 3. Stóla átlag 150 kor. 4. Konyhakert-váltás 20 kor. 5. 4 hold 1176 □ öl szántóföld, ennek évi átlagos hasznóbéré 217-49 kor. 6. 366 □ öl szőlő, akkori évi hasznóbér értéke 40 kor. 7. Régi babarcsi róm. kath. temető fűtermése, akkor átlag 150 kor. 8. 368 kath. házaspártól természetben 156 nyolcados buza a 2-82 kor. — 439-92 kor., 446 1/2 nyolcados rozs a 2-04 kor., — 910-86 kor. és 1595 itce bor, akkor a 40 i. — 638 kor. 9. A javadalmi jegyzőkönyvnek folyamatban levő felsőbbbségi kijavítása alapján a jövőben 20 ürköbméter tűzifa a 12 kor. — 240 kor. 10. 482 □ öl szántó szántása 10 kor. 11. 8 fuvar természetben, akkor 64 kor. átlagárban. 12. Három szobából, 2 konyhából, kamrából, padlásból, pince és melléképületekből álló lakás természetben. Összesen 3410-27 kor., ebből ezen jegyzőkönyv alapján tanítói fizetés 1672-14 kor., kántori 1738-13 kor. A terményeket az 1917. évi maximált árakkal számítva 16-202 kor. a javadalom. Kötelessége díjlevél szerint. A szükséges okmányokkal felszerelt kérvények szeptember 8-ig a babarcsi plébániahivatalhoz küldendők. Próba-ének és orgonálás kívánatos. Utiköltséget nem térítjük meg. A tannyelv magyar, az istentiszteleti nyelv

német. A választás szept. 15. délután. *Trinn János* iskolaszéki elnök. 429—1

A kurdí róm. kath. isk. IV-ik sorszámu, osztálytanítói állására pályázat hirdettek. Fizetése: az iskolafenntartótól évi 100 kor., egy 48 koronára értékelt szoba a legszükségesebb bútortáttal, 192 kor. lakbérpótlék és 20 kor. kertvátság. Az államtól megfelelő kiegészítése az iskolafenntartó által biztosított 100, egyszáz koronának. Kötelessége: díjlevel szerint. Pályázati határidő *aug. 20.* Állás elfoglalandó szept. 1. Pályázhatnak okl. férfi- és nőtanítók. Kurd, (Tolnam., vasut. posta helyben) *Róm. kath. Iskolaszék.* 420—1

A kisvejkéi (Tolnam.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet osztálytanítói állásra. Jövedelme: I. Alapfizetés: 1000 kor., melyből 600 kor. államsegély és 400 kor. a hitközségtől. II. Lakás és kertvátság címén évenként a hitközségtől 260 kor. Összes jövedelme: 1260 korona. Kötelességei díjlevel szerint. Nők is pályázhatnak. Kérvenyek *Faladi Ádám* plébános Závod, u. p. Kisvejke (Tolnam.) címre küldendők. Pályázati határidő szept. 1. 408—1

A birjáni róm. kath. iskolaszék osztálytanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a hitközségtől 1 szoba és konyhából álló lakás, 100 kor. fizetés, 120 kor. lakbér, 20 kor. kertilletmény, a többi az államtól. Pályázati határidő *aug. 15.* Olasz, (Baranyam.) *Dr. Heckenberger Konrad* plébános. 397—1

A simontornyai 5 tanerős róm. kath. iskolához az 1918—19. tanévre h. tanító kerestetik. Fizetés: hitközségtől havi 20 kor., államtól 80 kor. és megfelelő háborús segély. Pályázhatnak: nyugdíjasok, kepezdészek s nőtanítók. Határidő a lap megjelenésétől számított 10 nap. Állás szept. közepén elfoglalandó. *Iskolaszék.* 450—1

Rozsnyói püspöki megye.

A divényhutai (Nógrádm.) róm. kath. iskolaszék tanítói állásra *augusztus 15-iki* határidővel pályázatot hirdet. Jövedelme: államsegéllyel kiegészített rendes fizetés, a törvény által előírt lakás. Tót nyelv tudása szükséges. *Iskolaszék.* 341—1

Farkasvölgyre (Nógrádm.) államsegélyezett iskolához róm. kath. tanítónő kerestetik. Fizetése: törvényes. Kérvenyek ottani iskolaszékhez *aug. 20-ig* intézendők. 427—1

Hárskúti kath. iskola kántortanítói állására pályázatot hirdetünk. Törvényes fizetés, melynek fele államsegély, fele föld, párber, stóla. Egyházi zenét kedvelők fejteszhetik ambíciójukat az énekkar vezetésével, melynek eredményes működését ötszáz kor. tiszteletdíjjal jutalmaz a vezetőség. Határidő *aug. 22.* Ekkor lesz a kántorpróba délután 3 órakor. *Iskolaszék* p. Dornó, Gömör. Rozsnyó mellett. 438—1

A "Népnevelő" I. é. 14-iki számában a rozsnyói róm. kath. általános iskolai tanítói állásra hirdetett pályázat I. é. *aug. 26-ig* meghosszabbították. Választás szept. 1-én. Állás szept. 8-ig elfoglalandó. 461—1

Szatmári egyházmegye.

A mezőteremi (Szatmárm.) róm. kath. hitközség osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás melléképületekkel, 20 kor. kertilletmény és 100 korona fizetés a hitközségtől, többi államsegély. Kötelessége a kijelölt osztályokat és az ismételőiskola növendékeit tanítani, kántortanítói akadályoztatása esetén díjtalannal helyettesíteni. Kérvenyek *aug. 25-ig* esperesi hivatalba küldendők Csanálosra. *Iskolaszék.* 419—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A sárkeresztúri róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett második tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: államsegéllyel kiegészített törvényes fizetés, egy szerényen bútorozott szoba, illó pénzbeli pótlékkal. Kötelesség: az I. és II. vegyes osztály, valamint az ismétlősök tanítása, az iskolásgyermekeket a templomba

és körmenetekre vezetni s rájuk felügyelni, az iskolaszéki jegyzői tisztség és az azzal járó irodai teendők. Pályázhatnak okleveles íérfitanítók. A pályázati határidő *aug. 15.* Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt kérvények ahulirott iskolaszéki elnökhöz küldendők. *Szauer László* esperes-plébános. 374—1

A kislóki róm. kath. uradalmi osztatlan iskolai tanítónői állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Fizetése az 1913. évi XV. t.-c. értelmében megfelelő lakás, negyedhold kert. Köteles az I—VI. vegyes osztályt tanítani. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A pályázni óhajtok kellően felszerelt folyamodványait a plébániahivatalhoz (Nagyhantos, Fejérm., posta helyben) nyújtásuk be. 356—1

A nagylóki róm. kath. uradalmi osztatlan iskolai tanítónői állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Fizetése az állami tanítónökével egyenlő; megfelelő lakás, negyedhold kert. Tartozik az I—VI. vegyes osztályt tanítani. Az állás október 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok a nagyhantosi plébániahivatalhoz (Fejérm., posta helyben) küldendők. 357—1

A baraicskai (Fejérm.) róm. kath. iskolánál lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés törvényes, 1 szobás bútorozott lakás, 4 km. fa, kert. Férfi pályázó hiányában nő pályázó is megválasztatik, kinek kötelessége szentmise alatt az éneket harmóniumon kísérni. Okmányokkal felszerelt kérvények *aug. 20-ig.* Plébániahivatalhoz küldendők. Martonvásár. 409—1

Szepesi püspöki megye.

A dénesfalvi róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra *augusztus 24-re* pályázatot hirdet. Javadalma: az úrbéresektől 228 kor., 6 hl. rozs, 6 hl. árpa, 12 fűméter tűzifa, legelőtelek 48 kor., $3\frac{1}{4}$ úrbéri telek jövedelme 100 kor. A többi államsegély. Tót nyelv ismerete szükséges. Személyes megjelenés előnyös, költsége azonban nem díjaztatik. Választás d. u. 4 órakor. Kellően felszerelt folyamodványok Szepesedéleny, u. p. Márkusfalva plébániahivatalhoz küldendők. Pályázhatnak okl. tanítónök is, ha a juttatásbeli kis kántori teendők elvégzésére vállalkoznak. 358—1

Hrustini (Árvam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek 4000 koronán felüli, nagyobb részét terményekből álló javadalmazással. *Dulya Ferenc* elnök. 359—1

Rabesai (Árvam.) róm. kath. kántortanítói osztatlan és egy III. tanítói (női) állásra pályázat hirdettek. Törvényes fizetés. Lakás az iskola bérházban. Tót nyelv szükséges. Iskolaszék. Határidő *aug. 25-ig.* 423—1

Szilhelnei (Árvam.) róm. kath. II. tanítói (női) állásra pályázat hirdettek. Törvényes fizetés. Iskolai lakás bérházban. Tót nyelv szükséges. Rabesai iskolaszék. Határidő *augusztus 25-ig.* 424—1

Podvilk község (Árvam.) róm. kath. elemi népiskola II. tanítónői (tanítói) állásra *aug. 18-ára* pályázat hirdettek. Fizetés törvénytörvényes. Lakás természetesen. Tót nyelv ismerete megkívántatik. *Iskolaszék.* 411—1

Rózsahegy r. t. város (Liptóm.) róm. kath. iskolaszéke öt külutcai tanítói állásra okl. helyettest keres. Javadalmazás: 800 kor. államsegély, háborús és ruhabeszerzési segély. Tanítónök is pályázhatnak. Tót nyelv bírása szükséges. *Iskolaszék.* 410—3

Rabacsiczei (Árvam.) róm. kath. iskolaszék II. tanítói állomásra *szeptember 1-re* pályázatot hirdet. Fizetése törvényes. Tót nyelv szükséges. 399—1

A lipócserbai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma törvényes. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *aug. 20.* *Róm. kath. Iskolaszék.* 412—1

Helivágása (p. Nagyhársas, Szepesm.) róm. kath. iskolaszéke tót tannyelvű elemi iskolájához kántortanítói állásra határidőnélküli pályázatot hirdet. 454—3

A benedikői róm. kath. tanítónői (tanítói) állásra *szeptemberig* pályázat hirdettek. Törvényes fizetés 170

kor. hitközségtől, többi államsegély, jó lakás, 20 korona kertiletmény. Tankötelesek száma körülbelül 40. Tan-nyelv tót. Állás szept. 15-én elfoglalandó. U. p. Mutne (Arvam.) 455—1

Jaszenica község (Arvam.) róm. kath. elemi népiskola II. tanítónői (tanítói) állására *augusztus 31-iki* határnapal pályázatot hirdetünk. Fizetés törvényszerű. Lakás természetben és 20 kor. kertiletmény. Tót nyelv ismerete megkívántatik. Kérvények hiánytalanul felszerelve a ná-mesztói plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 440—2

A lipító-oszadai róm. kath. népiskolánál a harmadik tanítói állás megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdet-fetik. Fizetése a hitközségtől évi 400 kor. és a törvényes tizetést kiegészítő államsegély. A jókarban lévő iskolai épületben való szabad lakás. A felszerelt kérvények a lipító-oszadai róm. kath. iskolaszékhez címezve *augusztus hó 25-ig* adandók be. *Iskolaszék.* 447—1

A bukovinapodszklei (Arvam.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 28-ig* pályázatot hirdetünk. Fizetés törvényes, tót nyelv ismerete szükséges. A folyamodványok az iskolaszékhez aug. 28-ig nyújtandók be. 462—1

Szombathelyi egyházmegye.

A torma-földi (Zalam.) róm. kath. iskolaszék a megüresedett második tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1 szobás lakás, lakbérpótlék kertiletménnyel 120 kor. A hitközségtől 100 kor., a többi államsegély. Kötelessége díjlevél szerint. Választás *augusztus 18-án*. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények a szécsiszi-geti plébánia hivatalához küldendők. *Iskolaszék.* 310—1

A kemenesszentpéteri róm. kath. iskolához a jövő tanévre egy helyettesítési állásra pályázatot hirdetnek. Fizetése: havi 150 kor., 1 butorozott szoba téli fűtéssel. A kérvények *aug. 15-ig* az iskolaszék elnökéhez küldendők. *Iskolaszék.* 335—1

Felsőszénégető (Vasm.), u. p. Gyöngyösfő, róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra *augusztus 15-ig* pályázatot hirdet. Jövedelem: 6 hold 866 □-öl szántóföld és rét haszonélvezete 60 K értékben; 250 liter buza, 125 iter rozs és 250 liter zab összesen 57 K értékben. A többi készpénz, részint a hitközségtől, részint államsegély. Szép lakás a szükséges mellékhelyiségekkel és modern tanterem. Kántori teendőkhöz jártas tanítónők is pályázhatnak. Kérvények az iskolaszéki elnök címére küldendők. 384—1

A jobbágyújfalu r. k. iskolaszék az ottani kéttanerős iskolánál üresedésben levő kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma természetben: hat öl puhafa házhoz szállítva 108 K-ra értékelve; 16 hl karcgabona 172 K-ra értékelve; 7 hold ingatlan 75 K értékben, továbbá két szoba, konyha és kert. Készpénzben: 274 K, a többi államsegély. Német nyelv tudása okvetlenül szükséges. Kérvények *augusztus 18-ig Ecker Károly* plébánoshoz Pinkamiskére (Vasm.) küldendők. 382—1

A pinkafői róm. kath. elemi fiúiskola iskolaszéke pályázatot hirdet egyik a háborúban eltűnt kántortanítója helyettesítésére a jövő tanévre, illetőleg az eltűnés tisztázódásáig, mely után a helyettes esetleg véglegesítésre is számíthat. A helyettes havi 150 kor. díjat, lakást és fát kap továbbá a kántoriakért a megállapított stóllát. Esetleg az államtól járó háborússegélyt is megkapja. Az állás szept. hó 1-én foglalandó el. Kérvények *aug. 25-ig* főt. *Hámon Ferenc* esp.-plébános címére küldendők Pinkafőre. Férfiak hiányában a kántorságban jártas nők is pályázhatnak helyettesül. *Iskolaszék.* 404—1

A rábatótfalu róm. kath. elemi népiskolánál halálozás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdetnek. A folyamodványok 1918. augusztus 31-ig nyújtandók be. A választás 1918. szeptember 1-én délután 4 óra-kor ejtetik meg. Pályázhatnak okleveles férfitanítók. Szláv nyelvet tudók előnyben részesülnek. Tanítási nyelv: vendmagyar. Javadalma: a hitközségtől 760 kor, készpénz, 60 kor. fajárandóság és lakás, mely áll: 2 szoba,

konyha, éléskamra és konyhakertből. A vasár- és ünnep-napi délutáni istentisztelet megtartásért díjazás megegyezése szerint. A többi államsegély. Személyes megjelenés nem díjazatik. A folyamodványok «Iskolaszék» címére Apátistvánfalvára küldendők, posta helyben, (Vasm.) 436—1

A kerkaszentmiklósi róm. kath. iskolaszék egy helyettes tanítói állásra az 1918/19. tanévre pályázatot hirdet. Fizetése törvényes lakás természetben, továbbá havi 80 kor. államsegély, ezenfelül megfelelő kegydíj és tüzelő-anyag személyes megállapodás szerint az iskolafenntartótól. Kötelessége díjlevél szerint. A tanév folyamán két rendes tanítói állás kerül betöltésre, mikor a helyettes tanerő előnyben részesül. Választás *augusztus 25-én*. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Frim Gyula* pléb. iskolaszéki elnök. Kerkaszentmiklós (Zalam.) Vasuti állomás Alsólendva. 441—1

Váci egyházmegye.

Az albertyi róm. kath. tanítónői állásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: 240 kor. lakbér és a törvényes illetmény államsegéllyel. Az állás szept. 15-én elfoglalandó. Felszerelt kérvények róm. kath. plébániahivatal címre küldendők Irsa, (Pestm.) *augusztus 10-ig.* 393—1

Békéssámon községhez tartozó **belsőmajori** uradalmi iskolához tanító kerestetik, ki a kántori teendőket is vég-gezné. Javadalma közös megegyezés szerint. *Nagy Mihály* plébános. 336—1

A vácsi róm. kath. elemi iskolánál megüresedett XI. tanítói állásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: a törvényben megállapított fizetés és lakbér. Pályázati határidő *augusztus 18.* Róm. kath. iskolaszék. 437—1

Veszprémi egyházmegye.

A patosfai (Somogym.) róm. kath. iskolaszék a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: Lakás, mely áll 3 szoba, előszoba konyha, kamra, gazdasági melléképületek. Hitközségtől különféle címeken készpénz 386 kor., tüzfamegváltás 800 kor., 1/4 telek szántó föld, hozzá rét és legelőilleték; adót a haszonélvező fizeti; szolgálati időhöz mért fizetésekiegészítő államsegély, a rendes stóllán kívül jó mellékjövdelem. Kötelessége díj-levélben. Választás *augusztus hó 13-án* d. e., mely időig a kérvények a németladi plébániahivatalhoz küldendők. Személyes megjelenés kéri. *Holló Gyula* plébános. 363—1

A fonyódi róm. kath. elemi népiskola második tanítói állásra *aug. 30-ig* pályázatot hirdetnek. Javadalma: Hitközségtől 100 kor. lakbér és kertiletmény 260 kor. a többi korszertinti államsegély. Kötelessége díjlevélben. Választás szept. 1-én. *Iskolaszék.* 431—1

A peremartoni róm. kath. iskolához osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma törvényszerű, egy-szobás lakás, fűtéssel és lakbér-pótlékkal. Kötelessége díj-levél szerint. Csak kántorságban jártas férfiak és nők pályázhatnak. Kérvények *augusztus 25-ig* az iskolaszék címére küldendők. Az állást szeptember elsején kell el-foglalni. *Iskolaszék.* 432—1

A kisbárapáti (Somogym.) róm. kath. népiskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdetnek. Fizetése a községi pénztárból évi 600 kor., a többi áll-lamsegélyből. Egy butorozott szoba és konyhából álló lakás, kert és lakaspótlék fejében 3 m. hasáb tűzifa és szobatisztogatás. Kötelessége reábizandó osztályokat, a gazd. ismételő iskolásokat heti 2 órán tanítani, a gyer-mekeket templomba, körmenetekre vezetni, s ott reájuk felügyelni és a «Gondviselés» tanítói nyugdíjintézet tagja lenni. Nők is pályázhatnak. Ha az állásra nőtanító vá-lasztatnék meg, kötelessége leendő az I—VI. oszt. leány-tanulókat női kézimunkára oktatni. A megválasztott kö-tetes a kántoriakban segídezni. Kérvények *aug. 26-áig* a kisbárapáti plébániahivatalhoz küldendők. 428—1

Zsid (Zalam.) róm. kath. iskolaszéke egy osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetése: községtől 600 kor., többi államszegélyből, egy butorozott szoba fűtés takarítással, 120 kor., lakbérpótlék, 20 kor., kertváltás. Teendője: egy osztályt vezetni, ismétlősöket tanítani, kántoriakban segédkezni. Megválasztott tartozik «Gondviselés» alapba beiratkozni. Választás aug. 20-án. Csak férfiak pályázhatnak. *Iskolaszék.* 402—1

A somogyásmoni róm. kath. elemi iskolához helyettes tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése a tanítás ideje alatt havonként 200 kor. és az esetleges háborús államszegély. Okleveles tanítónok is pályázhatnak. Választás aug. 20. Plébániahivatal, Somogyásmon. 451—1

Koppánymegyeri (Somogym.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényszerű fizetés és lakás. Pályázhatnak néhány temetés elvégzésére képes férfi- és nőtanítók. Kérvények *augusztus végéig* tabi plébániára küldendők. 446—1

A balatonujlaki róm. kath. elemi népiskolához az I—II. osztályok vezetésére helyettes tanító keresetik. Fizetése havi 120 kor., lakás, fűtés és takarítással. Kérvények a kéthelyi (Somogym.) róm. kath. plébániahivatalhoz intézendők *szeptember 5-ig.* 442—1

A nemesvidi róm. kath. iskolaszék rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: törvényes fizetés, természetbeni lakás és 100 kor. lakbérpótlék, 20 korona kertilletmény, 100 kor. ismétlősök oktatásáért. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Kérvények *aug. 20-ig* a plébániahivatalhoz küldendők. 443—1

Nagylévárdi (Pozsonym.) internátussal kapcsolatos róm. kath. zárdai polg. leányiskolába jelentkező növendékek a jövő tanévre 130 kor. eltartási és 10 kor. mosási díj mellett felvétetnek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a «Hubertinum» leánynevelő-intézet főnöknője. 370—2

Tanítónőt keresek következő isk. évre két gyermekem mellé. Egyik IV. o. elemi, másik IV. o. polgári tanuló. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével *Szelenevits Gizéane* Dégenfeldtanya, Nagykároly címére küldendők. 351—1

Künnő kántori oklevéllel bíró, kellemes bariton hangú, 27 éves nőten segédszolgálatos tanító, hol jövőjét megállapíthatja, tanítói v. kántortanítói állást keres. Ajánlatokat: *Taky Gyula* esztergomi karnagy címére kéri. 400—4

Polgári tanítónőképző Pozsonyban. Az illetékes főhatóságok jogosításával a Sz. Orsolya rendű apácáknál Pozsonyban negyedszázad óta működő elemi tanítónőképző fölé most polgári tanítónőképzőt is szerveznek. *Az új intézet 1918. szeptember elején megnyílik.* A tanintézet nagyjából a pozsonyi Erzsébet tudományegyetem böcsészeti karának nyilvános rendes tanáraiból és a pozsonyi állami és királyi középiskolák tanári karából fog állani. A belső szervezés lehetőleg a budapesti állami Erzsébet nőiskola mintája után fog indulni. Jelentkezni lehet a polgári tanítónőképző-intézet igazgatóságánál. Pozsony Sz. Orsolya zárdá. 430—2

Éppen most jelent meg!

A Legújabb Tananyagbeosztás.

Belyomtatva a felekezeti iskolákat is kötelező teljes miniszteri tanmenet heti beosztásban (az új tantárgyak is) I—VI. oszt. Majdnem ugyanannyi tiszta hely van nagyva a finom írópapíron készült füzetben a hittani, felekezeti olvasókönyvi tananyag és az ú. n. «helyi bővítések» beleírására. Ára: 6 kor. Megrendelhető: *Vaday József* íg-tan. címén Nagyváradon (Körös u. 43.) Két pótfüzet is van. 1. Az összes Új órarendek 3 kor. 2. A gazdasági és általános ismétlő isk. Tananyagbeosztása 3 korona. 425—5

Már mindenki könyörög a békéért!

E könyörgések végzéséhez használjuk a **Cseplő István** lelkész által szerkesztett, gyönyörű imákat tartalmazó

Béke imádságos könyvet.

A 128 oldalas kedvelt imakönyv, csinos **keménytáblás** kötésben **3 korona.**

Tömeges megrendelésnél folyószámlára is 20% kedvezményt nyújtunk.

Ugyanezen alkalomra ajánljuk a

„Prosby za Pokoj“

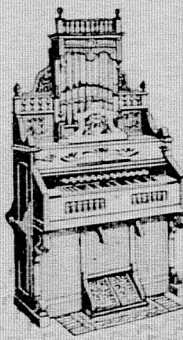
imakönyvet is. (Béke imakönyv tót nyelven.)

Ez ugyancsak keménytáblás kötésben **3 kor.**

Tömeges megrendelésnél folyószámlára is 20% engedménnyel szállítjuk.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE

könyvkiadó r. t., mint a Szent-István-Társulat testvérvállalata.

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. **Pedálos harmoniumok orgona** méretekben. Ezen általánosan elismert remek műveket

bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

Tanerőknek kedvezmény.

Árjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

A Szent-István-Társulat

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/b.

elemi népiskolai tankönyveinek és taneszközeinek hivatalos jegyzéke az 1918/19. iskolai évre.

SZIVES FIGYELMÉBE! Tisztelettel kérjük a kath. iskolákat, hogy tankönyv- és tanszer-rendeléseiket minél előbb tegyék meg, mert csakis így remélhető a jelenlegi háborús viszonyok miatt a megrendeléseknek kellő időre való lebonyolítása.

A megrendelések elintézése általában csak az érték utánvételezése vagy annak előzetes beküldése ellenében történik.

Tankönyv-szállítási feltételeink: Tanítók, iskolaszékek tankönyvmegrendeléseit csak abban az esetben küldjük egyhavi fizetési határidőre, ha a megrendelést egyúttal az iskolaszék egyházi elnöke is aláírja, hivatalos pecsétjével ellátja és a küldemény értékeért személyes felelősséget vállal. Az iskolaszéki elnök egyszerű láttamozása nem elegendő.

Tanszer-szállítási feltételeink: Iskolai felszerelések (tanszerek, térképek, földgömb, stb.) csakis készpénz (utánvét) ellenében a jegyzékben feltüntetett áron szállítatnak, ha csak közben azok árai nem emelkednének.

A szállítási és csomagolási költségek a megrendelőt terhelik.

Megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében küldünk értesítést.

	Korona		Korona
Átlatosság könyve IV. kiadás, kötve...	1.80	Zelliger, <i>tót</i> I. olvasó ...	26
Augusztin I., Nevelő kezimunka I., II., III...	1.40	— <i>tót</i> II. olvasó ...	46
Bárány I., ABC. 60. kiadás60	— <i>tót</i> III. olvasó ...	70
— Falitábla az írva-olvasás oktatásához. Kruda	6.	— Magyar-Tót ABC XI. kiadás ...	56
— Falitábla vászonra huzva...	28.	— Magyar-Tót olvasókönyv. III. kiadás ...	1.
— I. olvasókönyv 34. kiadás ...	26	Bata I., Földrajz IV.—VI. oszt. sz. ...	70
— II. olvasókönyv 41. kiadás. Atdolg. Potzta		Bodnár Gáspár, Az iparostanoncok vallásoktatása.	
— Ferenc ...	1.40	— II. kiadás ...	3.30
— III. olvasókönyv XXXVI. kiadás. Atdolg.		Brunowszky R., Új ABC- és Olvasókönyv, kombinált módszer. Nagy kiadás, kötve ...	62
— Potzta Ferenc ...	1.60	— Új ABC- és Olvasókönyv, kombinált módszer	
— IV. olvasókönyv, XXV. kiadás. Atdolgozta		— Kis kiadás, kötve ...	50
— Potzta Ferenc ...	2.	— Új ABC- és Olvasókönyv írva-olvasó módszer. Kis kiadás, kötve ...	50
— V. olvasókönyv XIV. kiadás ...	1.80	— Új ABC- és Olvasókönyv, fononimikai. Nagy	
Fuchs, ABC (<i>német</i>). 30. kiadás ...	50	— kiadás, kötve ...	62
— I. Lesebuch XVII. kiadás ...	26	— Új ABC- és Olvasókönyv, fononimikai. Kis	
— II. Lesebuch XIX. kiadás ...	46	— kiadás, kötve ...	50
Bárány-Fuchs-Dölle, III. Lesebuch XX. kiadás	78	— Képes magyar nyelvtan II. oszt. ...	26
— IV. Lesebuch XIII. kiadás ...	1.10	— Magyar olvasókönyv II. oszt. ...	70
— Kassai <i>tót</i> ABC ...	26	— Magyar olvasókönyv III. oszt. ...	82
— Mihalovics, <i>Dalmát</i> ABC (Pocetnica) ...	30	— Magyar nemzet története, kötve ...	62
— <i>Dalmát</i> II. olvasó (Druga Citanka) ...	46		
— Zelliger, <i>tót</i> ABC, 2. kiadás ...	60		

	Korona		Korona
Csapkovits J., Magyar nyelvtan, füzve	1.40	Győrffy-Hámori , Természettan és vegytan városi számára. II. kiad.	1.10
Cselötei L. dr., Svéd rendszer torna alapgyakorlatai, füzve	4.—	Hámori M. , Alkotmánytan, városi iskolák szám. II. kiadás	—54
Demkovits Á., Egyháztörténet elemi isk. r. IX. kiadás	—60	— Mértani példatár. III. kiadás	—54
— Egyháztörténet elemi isk. r. VIII. kiadás (budapesti isk. sz.)	—46	Horváth E. János , Helyesírási gyakorlatok II. kiadás, kötve	—42
Kath. Szertartástan. VII. kiadás, népisk. sz.	1.—	Juhay A. , A gyermek első tanítója... ..	6.—
Dreiszigler Ferenc , Népiszkolai nevelés- és oktatástan a szervezettannel. II. kiadás	2.80	Katekizmus : <i>egri</i> elemi, magyar LIII. kiadás	—50
— Új magyar ABC- és Olvasókönyv, kötve... ..	—46	Katekizmus : <i>egri</i> kis magyar LV. kiadás	—80
— Vezérkönyv az új ABC-hez	1.40	Katekizmus : <i>egri</i> közép magyar XXVIII. kiadás	—70
— Útmutató a Mocsy-féle Olvasó- és Tankönyvekhez	2.20	Katekizmus : <i>egri</i> nagy magyar XIII. kiadás	1.—
— Potzta , Az osztatlan népiskola	2.20	Katekizmus : <i>egri</i> elemi, német	—28
— Lakóhelyi ismeretek. II. kiadás	2.20	Katekizmus : <i>egri</i> elemi, <i>tót</i>	—30
Dreiszigler Fer.-Győrffy-Róvó , Olvasó gazdasági leányisk. r. II. kiadás	1.92	Katekizmus : <i>egri</i> kis <i>tót</i> II. kiad.	—50
— Számord-Szokoly-Róvó , Olvasó gazd. fiúisk. részere. IV. kiadás, kötve	1.32	Katekizmus : <i>esztorgomi</i> elemi magyar	—24
Ember K. , Falusi iskolák olvasó- és tankönyve III—VI. oszt. 7. kiadás	2.40	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , magyar, fekete képekkel. 13. kiadás	—80
— Falusi iskolák olvasó- és tankönyve, II. r. osztatlan. III—IV. oszt. sz., kötve	—90	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , magyar, színes képekkel. 9. kiadás	1.—
— Falusi iskolák olvasó- és tankönyve, I. r. osztatlan. V—VI. oszt. sz.	1.10	Róm. kath. kis <i>káté</i> , magyar, XV. kiadás	1.40
Lehr- und Lesebuch, 3. kiadás	2.40	Róm. kath. nagyobb <i>káté</i> , magyar, 4. kiad.	1.60
Magyar nyelv és fogalmazás. I. r., II. kiad.	—60	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , német, 6. kiad.	—80
Magyar nyelv és fogalm. II. rész, II. kiadás	—80	Róm. kath. kis <i>káté</i> , német, 9. kiad.	1.40
Magyar nyelv és fogalmazás. III. rész, 10. kiad.	—90	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , <i>tót</i> VII. kiad.	—80
Magyar nyelv és fogalmazás. IV. rész, 7. kiad.	—60	Róm. kath. kis <i>tót káté</i> , 10. kiadás	1.40
Nepoktatásunk	1.—	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , <i>györegyházmegyei</i> , horvát	—50
Nepoktatás szervezete	—60	Róm. kath. kis <i>káté</i> , <i>györegyházmegyei</i> , horvát... ..	—66
Margitay-Mihalicska , Nyelvgyakorló és olvasó. I. evf., 3. kiadás	3.—	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , horvát... ..	—46
— Nyelvgyakorló és olvasó. II. evf.	2.60	Róm. kath. kis <i>káté</i> , horvát... ..	—66
— Nyelvgyakorló és olvasó. III. evf.	1.40	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , bunyevác	—46
— Nyelvgyakorló és olvasó. IV. évfolyam. (Egyik év.)	1.32	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , szlovén	—46
— Nyelvgyakorló és olvasó. IV. évfolyam. (Másik év.)	1.32	Róm. kath. kis <i>káté</i> , szlovén	—66
— Nyelvgyakorló és olvasó. Osztatlan III—IV. oszt. sz.	1.40	Róm. kath. elemi <i>káté</i> , olasz	—50
— Nyelvgyakorló és olvasó. Osztatlan V—VI. oszt. sz.	1.92	Róm. kath. kis <i>káté</i> , olasz... ..	—80
— Útmutató az 1907. évi XXVII. törvénycikkekhez	2.—	Görög kath. kis <i>káté</i> ,	1.40
Füesek L. , Földrajz elemi isk. IV. oszt. számára XIV. kiad.	—70	Győrffy János , Földrajz. XIII. kiadás	—60
Gerely J. , Képes biblia magyar I—II. oszt. szám. XIV. kiad.	—56	— Magyarok története. 9. kiadás	—60
— Képes biblia magyar I—II. oszt. szám. XIII. kiad. (budapesti isk. sz.)	—80	— Természetráaj XIII. kiadás	—80
— Rövid vezérkönyv a Kis képes biblia I—II. részéhez	—46	— Természettan XI. kiadás	—60
— Képes biblia magyar III—VI. oszt. r. 21. kiad.	2.40	Hámori Márton , Alkotmánytan VIII. kiad.	—60
— Képes biblia német I—II. oszt. r. 3. kiadás	—56	Bertalan Vince , Számítan, I. füzet (II. oszt.) 8. kiadás	—40
— Képes biblia német III—IV. oszt. r. V. kiadás... ..	1.20	— Számítan II. füzet. (III. oszt.) 9. kiadás	—60
— Képes biblia <i>tót</i> I—II. oszt. r. III. kiadás	—46	— Számítan III. füzet. (IV. oszt.) 9. kiadás	—40
— Képes biblia <i>tót</i> III—VI. oszt. r. 8. kiad.	2.40	— Számítan IV. füzet. (V—VI. oszt.) 8. kiad.	—80
— Képes biblia <i>vend</i> I—II. oszt. r.	—46	Hámori Márton , Egészségtan, VIII. kiadás	—60
— Képes biblia <i>vend</i> III—VI. oszt. r.	—90	Czike Imre , Háztartástan, III. kiadás	—26
— Képes biblia gör. kath. I—II. oszt. r.	1.—	Győrffy J. , Geschichte der Ungarn — Naturgeschichte	—26
— Képes biblia külön kiadás (polgári isk. r.) IV. kiadás	2.80	— Naturlehre... ..	—26
— Kath. szertartástan, kis kiadás, VI. kiad.	—66	Hámori , Verfassungslehre, II. kiadás, kötve	—30
— Bibliái képek, füzve	—26	Győrffy J. , Zemepis—Dejepis Uhrov, á kötve	—26
Győrffy János , Falitábla (Egyszeregy) Kruda... ..	1.40	— Prirodopis—Silozpyt, á kötve... ..	—26
— Földrajz városi népiskolák IV. osztálya r. 10. kiadás	1.20	Hámori M. , Ústavoveda, kötve... ..	—26
— Földrajz városi népiskolák V—VI. osztálya r. 7. kiadás	1.40	Bertalan V. , Počtovna I.—II.—III.—IV. á	—26
— Magyar nemzet története (világtörténelemmel) 8. kiadás	1.—	Klinda K. , Fonomimikai ABC. 3. kiadás	—90
— Számítan és mértan, gazdasági ismétloisk. szám. II. kiad.	—90	— Részletes lecketerv... ..	—56
— Természetráaj városi iskolák számára. IV. kiadás	—74	Kóródy M. , ABC 2. kiadás	1.80
		— Utasítás az ABC-hez	—36
		— II. olvasó	1.60
		— III. olvasó... ..	1.80
		— IV. olvasó	1.10
		— V. olvasó (V—VI. osztály)... ..	1.92
		— Vezérkönyv az I—VI. oszt. olvasókhöz... ..	—46
		Lanzeritsch Antal , Énektanítási vezérkönyv	—46
		— Arad vármegye	—46
		— Bács-Bodrog vármegye	—54
		— Baranya vármegye , II. kiadás... ..	—46
		— Bars vármegye	—46
		— Békés vármegye , II. kiadás	—60
		— Bereg vármegye	—62
		— Bihar vármegye , II. kiadás	—56
		— Borsod vármegye	—80
		— Csongrád vármegye	—62
		— Esztergom vármegye	—62
		— Fejér vármegye , III. kiadás	—80
		— Gömör vármegye	—56

	Korona		Korona	
Megyei földrajzok.	Győr vármegye	—46	Röder Alajos, kis biblia, román	—48
	Hajdu vármegye	—62	Róvó L., A népiskolai földrajztanítás módszere	2.20
	Háromszék vármegye	—46	Schultz, német kis ABC, VI. kiadás	1.30
	Heves vármegye, II. kiadás	—90	— német nagy ABC, IV. kiadás	1.80
	Hont vármegye	—70	— Wandtafelni zum ABC u. Lesebuch (14. lap).	5.—
	Jász-Nagykún-Szolnok vármegye, IV. kiadás	—50	Kruda	24.—
	Komárom vármegye	—54	— Vászónra húzva	—66
	Nógrád vármegye, II. kiadás	—70	— Székely, Német olvasó II. az új tanterv alapján, III. kiadás	1.20
	Nyitra vármegye	—46	— Német olvasó III. az új tanterv alapján, III. kiadás	1.32
	Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye, V. kiadás	1.—	— Német olvasó IV. az új tanterv alapján, II. kiadás	—82
	Pozsony vármegye, 4 kiadás	—80	— I. Real-Lesebuch, 1. Jahr. V. kiadás	—90
	Somogy vármegye, VI. kiadás	1.20	— II. Real-Lesebuch, 1. Jahr. V. kiadás	1.10
	Szabolcs vármegye	—54	— II. Real-Lesebuch, 2. Jahr. VIII. kiadás	1.32
	Szatmár vármegye	—54	Sik S. és Schütz A., Imádságoskönyv a tanulójú-ság számára, kötve	7.—
	Tolna vármegye	1.—	Számord J., Kisdiednevelés, I. rész. II. kiadás	1.60
	Torontál vármegye	—46	Szertartástani képek	—26
	Trencsén vármegye, II. kiadás	—54	Szylaba-Reviczky, Jöjj Uram, Jézus, kötve	4.80
	Vas vármegye, XII. kiadás	1.20	Tárkányi, Kis lelkimanna, kötve	1.—
	Veszprém vármegye	—90	— Lelkimanna A., kötve	2.40
	Zala vármegye, IV. kiadás	—60	— Lelkimanna B., kötve, bőrutánzat	4.—
	Zemplén vármegye, II. kiadás	—46	— Bogisich, Lelkimanna (hangjegyes), vászon	1.60
	Zólyom vármegye	—62	— Lelkimanna (hangjegyes), bőr	3.40
	Meiszner Imre, A chorális ének katekizmus	2.—	Vargha Damján dr., A magyar iskolai helyesírás szabályai	1.—
	Mezei M., Alkotmánytan elemi isk. V—VI. oszt. számára	—54	— A magyar iskolai helyesírás szabályai, kötve	2.—
	Mócsy, ABC, kis XXI. kiadás	1.20	— Jézusom örömom Imádságos- és énekeskönyv, kötve	4.—
	— ABC, nagy XII. kiadás	1.60	— Kis Jézusom, örömom. Imádságos- és énekeskönyv, kötve	2.20
	— Falitábla az írva-olvasás oktatásához. Kruda,	6.—	— Kis Jézusom, örömom. Imádságos- és énekeskönyv, <i>tót, kötve</i>	2.20
	— Falitábla vászonra húzva	28.—	— Kis Jézusom, örömom. Imádságos- és énekeskönyv, magyar- <i>tót</i> , kötve	1.60
	— Dreisziger, II. olvasókönyv, XV. kiadás	—	Vargyas T., Iskolások énekkönyve	—50
	— Györfly, III. olvasókönyv, XI. kiadás	1.60		
	— IV. olvasókönyv fiúk számára. 9. kiadás	3.—		
	— IV. olvasókönyv leányok számára. VII. kiadás	2.40		
	— V. olvasókönyv, VII. kiadás	3.—		
	— Dreisziger, I. olvasó- és tankönyv 1. év 10. kiadás	2.60		
	— I. olvasó- és tankönyv 2. év 9. kiadás	—		
— II. olvasó- és tankönyv, 1. év X. kiadás	1.40			
— II. olvasó- és tankönyv 2. és VIII. kiadás	—98			
Mócsy László, Gazdaság- és kertészettan fiúk számára. V. kiadás	—80			
— Gazdaság- és kertészettan leányok számára. IV. kiadás	—60			
Németh, Egyháztörténet	—46			
Óveges-Wieman, Fonomimikai ABC V. kiadás	1.80			
— II. olvasó II. kiadás	1.60			
— III. olvasó	1.60			
— IV. olvasó	—90			
Pokorny E. dr., Ajtatóssági gyakorlatok (imádkönyv), II. kiadás, kötve	4.—			
— Kis biblia, elemi isk. III—VI. oszt. r. fekete képekkel. I3. kiadás	1.60			
— Kis biblia, elemi isk. III—VI. oszt. r. színes képekkel. IX. kiadás	1.22			
— Kis biblia, elemi isk. III—VI. oszt. r. német. III. kiadás	1.40			
— Kis biblia, elemi isk. III—VI. oszt. r. <i>tót</i> . III. kiadás	—90			
— Kis biblia, elemi isk. III—VI. oszt. r. <i>horvát</i>	—70			
Prónay A. dr., Szavalkönyv	3.—			
Ravasz J., Gyakorlati útmutató az elemi isk. fiúkezimunka tanításához	2.20			
Röder Alajos, kis biblia, magyar. LXIX. kiadás	1.—			
— közép biblia, magyar. LXI. kiadás	1.—			
— nagy biblia, magyar. XXI. kiadás	1.60			
— kis biblia, német, XI. kiadás	—48			
— közép biblia, német, XXXVII. kiadás	—66			
— nagy biblia, német, IV. kiadás	1.18			
— kis biblia, <i>tót</i>	—60			

Bevezetés céljából készséggel küldünk megtekintésre példányokat.

A/1 minta (Felvételi napló kisdédovódák részére), belív	—16
A/1 minta (Felvételi napló kisdédovódák részére), külív	—16
A/2 minta (Felvételi napló népiskolák részére), belív	—16
A/2 minta (Felvételi napló népiskolák részére), külív	—16
B/1 minta (Mulasztási napló kisdédovódák részére), belív	—16
B/1 minta (Mulasztási napló kisdédovódák részére), külív	—16
B/2 minta (Előmeneteli és mulasztási napló népiskolák részére), belív	—16
B/2 minta (Előmeneteli és mulasztási napló népiskolák részére), külív	—16
Mulasztási kimutatás (119 rovattal)	—16
Elemi népiskola Haladási naplója (32 rovattal)	—16
Elemi népiskola Tanodálátogatási naplója (32 rovattal)	—16
Elemi népiskolai bizonyítvány (50%)	—16
Értesítőkönyvecske féléves beosztással, 3 ¹ / ₂ -éves beosztás, kötve	—4
Bobori, Iskolai munkanapló , füzve	1.—
— Iskolai munkanapló , kemény borítékja	1.6

TANSZEREK.

Népiskolai címtáblák 45 × 60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ömlesztett acélbadoglémezből, fehérzomanc alapfestéssel, fekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint

szines magyar címerrel ellátva darabonként 50 koronáért megrendelhetők: a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatala és könyvkereskedése részvenytársaság, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. B. Bármily más felirat jutányos áron megrendelhető.

a) Írás, olvasás és biblia szaktanításhoz szolgáló szemléltető táblák. Korona

Barány Ignác, Fali olvasótáblák az ABC- és Olvasókönyvhöz	6.
— Vászorra húzva	28.
Barány-Fuchs, Wandtafeln zum ABC-Lesebuch Vászorra húzva	5.
— Vászorra húzva	24.
Falitáblák a Mócsy-Petrovácz és Steinberger ABC- és Olvasókönyvhöz	6.
— Vászorra húzva	28.
Falitáblák a Schultz német ABC-hez	5.
— Vászorra húzva	24.
Öveges, Falitáblák a hangutánzó ABC-hez. 7 tábla. Felhuzatlanul	2.
— Ugyanaz felhuzva	10.
Harminc kép az Ó-Testamentumból. Könyv alakban	12.
Harminc kép az Új-Testamentumból. Könyv alakban	12.
A két csoport vaszorra felhuzva 10 táblára, minden táblán 6 képpel	40.

A Fugel-féle bibliai képek.

24 négy-színnyomatú, művészi kivitelű kép.

A képek tárgya a következő:

Ószövetség:

1. A teremtés.	7. József felmagasztaltatása.
2. A paradicsomban.	8. Átkelés a Vörös-tengeren.
3. Káin és Abel.	9. A tiz parancsolat.
4. Noé áldozata.	10. A szent sátor.
5. Izák fölaldozása.	11. Dávid és a frigszekrény.
6. József eladja	12. Illés prófeta esőért könyöbátyjai.

Újszövetség:

1. Krisztus születése.
2. Jézus az irástudók között.
3. Péter apostolla választása.
4. A kenyérszaporítás csodája.
5. A tékozló fiú.
6. Lázár feltámasztása.
7. Jézus az Olajfák hegyén.
8. Tövissel való koronázás.
9. A keresztre feszítés.
10. A feltámadás.
11. A mennybemenetel.
12. Péter pünkösdi beszéde.

Műtárgygyűjtőknek, valamint a biblia-tanításhoz kézhasználatra kiválóan alkalmas. A képek átlagos nagy-

sága 30—40 cm. A teljes sorozat ára erős karton védőborítékban 50 korona.

A kinyilatkoztatás képeiben. Negyven rajz az Ó- és Új-zövetség legfontosabb jelneiteiből. Korona
Ugyanaz vaszorra felhuzva, 10 táblára, minden tábla 4 képpel 70.—
Ugyanaz, lemezzre húzva, 40 tábla 70.—

Tartalom: 1. A teremtés. 2. Az első emberpár vetke. 3. Káin és Abel. 4. A vízözön. 5. Noé áldozata. 6. József eladja testvéreit. 7. József felmagasztaltatása. 8. József kegyessége testvéreire. 9. József találkozik atyjával. 10. Mózes. 11. Az égő csipkebokor Horeb hegyén. 12. A tizparancsolat. 13. Zakariás és az angyal. 14. Az angyali üdvözet. 15. Mária Erzsébetnél. 16. Jézus születése. 17. A kisdéd Jézust bemutatja a templomban. 18. Napkeleti bölcsek. 19. A kisdéd Jézus Egiptómba menekül. 20. A gyermek Jézus az irástudók között. 21. Jézus a Jordán vízében megkereszteltetik. 22. A kánai menyegző. 23. A nyolc boldogság. 24. Vihar a Genezaret-távan. 24. Az öt kenyér és a két hal. 26. Jézus megadja a kisdedeket. 27. Az irgalmas szamaritánus. 28. A tékozló fiú. 29. Lázár feltámasztása. 30. Bizony, bizony mondom nektek, hogy egy közületek elarúl engem. 31. Jézus az Olajfák-hegyén. 32. Jézus megostoroztatik. 33. Jézus tövissel koronáztatik. 34. Jézus a keresztre hordozza. 35. Jézus a keresztfán. 36. Jézus a sirba tetetik. 37. Jézus feltámadása. 38. Jézus szent Pétert az egyház látható fejévé teszi. 39. Jézus mennybemenetele. 40. A Szentlélek eljövetele.

Állattani képek a beszéd- és értelemgyakorlatok tanításához. 20 kép, kemény kartonpapíron ... 36.—

Tartalom: 1. Oroszlán. 2. Tigris. 3. Leopard. 4. Fehér. 5. Kecse. 6. Szamar. 7. Ló. 8. Óz. 9. Elefánt. 10. Juh. 11. Kutya. 12. Disznó. 13. Zebra. 14. Zsiraf. 15. Szarvas. 16. Kakas és tyúk. 17. Kacs. 18. Golya. 19. Fecske. 20. Bagoly.

Bukacz. A négy évszak. Négy színnyomatú tábla 100 × 88 cm. nagyságban felhuzatlanul 20.—
Felhuzva vaszorra, leekkel 36.—

Meinhold-féle szemléltető képek a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz. I., II., III., IV. szakasz, 20 kép, 61 × 86 cm. bőrpapíron nyomva 80.—

Tartalom: a) *Tavaszi.* 1. Rét. 6. Kert és szántó föld. 11. Mező. 16. Falu. b) *Nyári.* 2. Szántóföld. 7. Szántóföld. 12. Erdő. 17. Kert. c) *Őszi.* 3. Rét. 8. Erdő. 13. Szőlőművelés. 18. Szántóföld és gyümölcsös. d) *Téli.* 4. Rét. 9. Falusi udvar. 14. Karácsony. 19. Szoba. e) *Forgalom és kézművesség.* 5. Forgalom. 10. Kovács. 15. Kőműves. 20. Sütő és mesáros.

Benedek, Kőrösi, Tomcsányi, Népiskolai magyar tárgyú szemléltető faliképek 80 × 63 cm. nagyságban felfüggesztésre keszen.

— Az I. osztály anyagának sorozata (9 kép) együttesen rendelve 32.00

Tartalom: 1. Kath. templom. 2. Szántás, vetés, boronálás. 3. Baromfiudvar. 4. Ruhamosás. 5. Konyhakert. 6. Faültetés. 7. Palkó (négyes-kép). 8. Az öreg koldus. 9. A madarak etetése. A lapok ára egyenkinti vételnél 4 korona.

— A II. osztály anyagának sorozata (9 kép) együttesen rendelve 32.60

Tartalma: 1. Aratás. 2. Kapálás. 3. Cséplés. 4. Rostálás. 5. Szüretelés. 6. Asztalosműhely. 7. Cipész. 8. Takács. 9. A kovács. A III. és IV. osztály anyaga a jövő iskolaévre jelen meg. A lapok ára egyenkinti vételnél 4 korona.

A toll rendes tartása 2.40
— Vászorra húzva 10.—

Korona

- b) Földrajzi és történelmi szaktanításhoz szolgáló tanszerek.
- A földrajzi alapfogalmakat szemléltető falitábla.
 Vászorra húzva 18.—
 Lécekkal 25.—
- A Föld fölületének főalakjai 7.—
 Vászorra húzva, lécekkal 25.—

Fali térképek.

a) Földrajziak.

Európa.

- Budapest egész területe. 2. Iskolai kiadás. 1: 15.000. Nagysága 200 × 150 cm. Ára *lapokban* 30.—
 Európa politikai. 8. kiadás. 1: 4.000.000. Nagysága 170 × 138 cm. Ára *lapokban, felhuzatlanul* 20.—
 Európa hegy- és vízrajzi. 2. kiadás. 1: 4.000.000. Nagysága 170 × 138 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—
 Magyarország politikai. 10. kiadás. 1: 600.000. 130 × 180 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—
 Magyarország hegy- és vízrajzi. 5. kiadás. 1: 600.000. Nagysága 130 × 180 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—

Ázsia.

- Ázsia hegy- és vízrajzi és politikai. 4. kiadás. 1: 8.000.000. Nagysága 176 × 180 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 30.—
 Palesztina. 1: 200.000. Nagysága 167 × 136 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—

Afrika.

- Afrika hegy- és vízrajzi és politikai. 5. kiadás. 1: 8.000.000. Nagysága 132 × 134 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—

Ausztrália.

- Ausztrália hegy- és vízrajzi és politikai. 5. kiadás. 1: 8.000.000. Nagysága 172 × 138 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 30.—

Amerika.

- Észak-Amerika hegy- és vízrajzi és politikai. 5. kiadás. 1: 8.000.000. Nagysága 140 × 108 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—
 Dél-Amerika hegy- és vízrajzi és politikai. 5. kiadás. 1: 8.000.000. Nagysága 128 × 100 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 20.—

Világtérképek.

- A föld térképe Merkátor-vetületben. Mérték az egyenlítőn 1: 20.000.000. Nagysága 215 × 150 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 40.—
 A föld képe féltekében. Középmérték 1: 20.000.000. Nagysága 200 × 140 cm. Ára *felhuzatlanul* ... 40.—
 Tekintettel a nyersanyagok, különösen a vászor és faaruk nagymérvű áremelkedésére és áringadozására, kénytelenek vagyunk a fali térképeket egyelőre csupán *felhuzatlanul* forgalomba hozni.

A vászonrahúzást és lécezést — mindenkor a beszerzendő anyagok napjái szerint — külön joguk felszámítani.

- Schuller, Magyarország összerakható térképe. Isk. kiadás 8.—
 — Ugyanaz. Díszkiadás 12.—

Kogutowitz népiszkolai atlaszok.

- Dr. Bátky-Kogutowitz-Litke-féle népiszkolai atlaszok a III. osztály számára. A megye térképével — Ugyanaz a IV. osztály számára. A megye térképével... .. 80.—
 — Ugyanaz a V—VI. oszt. számára. A megye térképével 1.—

Kogutowicz kézi térképek.

- Magyarország kézi térképe. a) kiadás 80.—
 Magyarország kézi térképe. b) kiadás 80.—

Korona

- Magyarország a megyék külön színezésével 80.—
 Magyarország hegy- és vízrajzi... .. 80.—
 Palesztina térképe 80.—

Megeyi térképek.

Szám	Fillér	Szám	Fillér
1. Abauj-Torna ...	50	32. Krassó Szörény ...	60
2. Alsó-Fehér ...	60	33. Liptó... ..	50
3. Arad	60	34. Máramaros ...	60
4. Árva... ..	50	35. Maros-Torda ...	50
5. Bács-Bodrog ...	60	36. Moson	50
6. Baranya	60	37. Nagy-Küküllő... ..	60
7. Bars	50	38. Nógrád... ..	50
8. Bekés	50	39. Nyitra	60
9. Bereg	60	40. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún	60
10. Besztercze-Naszód ...	50	41. Pozsony... ..	60
11. Bihar	60	42. Sáros... ..	60
12. Borsod	50	43. Somogy... ..	60
13. Brassó... ..	60	44. Sopron	50
14. Csanád	50	45c Szabolcs... ..	60
15. Csik	50	46. Szatmár	60
16. Csongrád... ..	60	47. Szeben	50
17. Esztergom	50	48. Szepes... ..	50
18. Fejér... ..	60	49. Szilágy... ..	50
19. Fiume v. és terület... ..	50	50. Szolnok-Doboka ...	60
20. Fogaras	60	51. Temes	60
21. Gömör- és Kis-Hont	50	52. Tolna... ..	50
22. Győr... ..	50	53. Torda-Aranyos ...	50
23. Hajdu	50	54. Torontál	60
24. Háromszék ...	60	55. Trencsén	60
25. Heves	50	56. Turóc... ..	50
26. Hont... ..	50	57. Udvarhely	50
27. Hunyad... ..	60	58. Ugocsa	60
28. Jász-Nagy-Kún-Szolnok... ..	60	59. Ung... ..	60
29. Kis-Küküllő ...	50	60. Vas	60
30. Kolozs... ..	60	61. Veszprém	50
31. Komárom... ..	50	62. Zala	60
		63. Zemplén	60
		64. Zólyom	50

Megeyi fali térképek.

- Aradmegye. Vászorra húzva ... 7.50, lécekkal 12.—
 Barsmegye. Vászorra húzva... 4.—, " 8.—
 Bekésmegye. Vászorra húzva ... 7.50, " 12.—
 Csongrádmegye. Vászorra húzva 4.—, " 8.—
 Esztergommegye. Vászorra húzva 4.—, " 8.—
 Fejérmegye. Vászorra húzva ... 7.50, " 12.—
 Hajdúmegye. Vászorra húzva... 4.—, " 8.—
 Hevesmegye. Vászorra húzva ... 7.50, " 12.—
 Hontmegye. Vászorra húzva... 4.—, " 8.—
 J.-N.-K.-Szolnokmegye. Vászorra húzva ... 7.50, " 8.—
 Komárommegye. Vászorra húzva 4.—, " 8.—
 Pest-P.-S.-K.-Kunmegye. Vászorra húzva... 12.—, " 18.—
 Pozsonymegye. Vászorra húzva 7.50, " 12.—
 Sárosmegye. Vászorra húzva ... 4.—, " 8.—
Kogutowicz-Pacséri, Sopronmegye.
 Felhuzatlanul 10.—, " —
 Szatmármegye. Vászorra húzva 7.50, " 12.—
 Temesmegye. Vászorra húzva ... 10.—, " 18.—
Kogutowicz-Grezlo, Torontálm.
 Felhuzatlanul 15.—, " —
 Tolnamegye. Vászorra húzva ... 12.—, " 18.—
 Ungmegye. Vászorra húzva, léccel 18.—
 Az itt fel nem sorolt megeyi fali térképek jelenleg nem kaphatók.

Kogutowicz-féle földgömbök.

1. 25 $\frac{1}{2}$ cm. átmérőjű földgömb I. sz. délkör nélkül iránytűvel 60.—
 2. 25 $\frac{1}{2}$ cm. átmérőjű földgömb II. sz. félkörrel, iránytűvel 80.—
 3. 25 $\frac{1}{2}$ cm. átmérőjű földgömb III. sz. egész délkörrel, delejtű, fokmérő és óramutatóval ... 125.—
 4. 51 $\frac{1}{2}$ cm. átmérőjű földgömb III. sz. felszereléssel 240.—
 A csomagolás külön számítottatik.

	Korona		Korona
c) Természtrajzi, természettani és egészségügyi szak- tanításhoz szolgáló tanszerek.		büdös gólyaorr. 70. Taplógomba és egyéb gom- bák. 71. Kókuszpálma. 72. Árpa.	
Az emberi fajok. Öt típus egy színnyomatú táblán, természetes nagyságban. Ára kemény papíron, vászonszegélyvel és felfüggesztésre felszerelve	6.—	Gönczy, Jäger és Hoffmann. A mezei gazdaságra nézve hasznos és kártékony állatok. Hat nagy színezett falitábla.	
Bardócz Pál-féle színes falú szemléltető képek I—IV. 82×120 cm. nagyságú érleléssel és akasztózsínórral ellátva. Ára egyenkint	8.—	Tartalom: 1. tábla: Kisebb emlősök. — 2. tábla: Madarak. — 3. tábla: Hüllők. — 4. tábla: Hasznos rovarok, pókok és ászkák. — 5. és 6. tábla: Kártékony rovarok.	
I. A hazaszeretet. II. Legdrágább kincs az egészség. III. Óvakodjunk a ragadós betegek- től. IV. Ne igyunk szeszestalt.		A vászonra vont, tokba helyezett kiadás ára 30 kor., rudakra vont, fenyésített kiadás ...	60.—
Engleder-féle állattani falitáblák a természettan oktatásához, 60 színnyomatú táblák ára ...	150.—	Györfly, Természtrajzi ábrák (magy., német v. tót szöveg)	16.—
— Egy tábla ára papíron	3.—	Képek a természettan oktatásához. A természet- rajzi oktatás. Minden kép kemény papíron, felfüggesztésre alkalmasan felszerelve (45×37 cm. nagyságban) kapható. Ára egy-egy soro- zatnak	36.—
— Felhúzva, felagatásra készen	8.—	Tartalom: I-ső sorozat: 1. Oroszlán. 2. Tig- ris. 3. Leopárd. 4. Tehén. 5. Kecske. 6. Szamár. 7. Ló. 8. Óz. 9. Elefánt. 10. Juh. 11. Kutya. 12. Disznó. 13. Zebra. 14. Zsiraf. 15. Szarvas. 16. Kakas és tyúk. 17. Kacsa. 19. Gólya. 19. Fecske. 20. Bagoly. II. sorozat: 1. Galamb. 2. Krokodil. 3. Bivaly. 4. Majom. 5. Róka. 6. Lúd. 7. Páva. 8. Rozmár. 9. Sün. 10. Orr- szarvú. 11. Pulyka. 12. Kétpupú teve. 13. Nyúl. 14. Mókus. 15. Macska. 16. Egér és patkány. 17. Strucc. 18. Gyíj, béka, szitakötő. 19. Far- kas. 20. Medve.	
Tartalom: 1. Csimpanz. 2. Böregér. 3. Pat- kány. sün. 4. Róka, farkas. 5. Tigris. 6. Barna medve. 7. Vándorpatkány, mezei eger, házi eger. 8. Ló. 9. Kecske. 10. Óz. 11. Szarvas- marha. 12. Elefánt. 13. Vaddisznó. 14. Főka. 15. Kondor, keselyű, sas, ölyv. 16. Veréb, fecske, sergély, holló, varjú. 17. Fűrj, fogoly, pulyka. 18. Strucc. 19. Kőcsag, lúd. 20. Vipera, vízi sikkó. 21. Rak. 22. Csuka, potyka, sügér. 23. Cserebogár. 24. Dolgozómehe, heremeh. 25. Gorilla. 26. Nüst, borz. 27. Oroszlán. 28. Juh. 29. Teve. 30. Űrű. 31. Tyúk. 32. Kro- kodil, gyík, sima sikkó. 33. Varangy, béka. 34. Bőgő majom, lori. 35. Iramszarvas. 36. Orr- szarvú. 37. Cethal, búna. 39. Fekete, zöld, tarka harkály, kakuk. 40. Mocsári teknős, gö- rög teknős. 41. Tőkehal, hering, angolna. 42. Koloradobogár, szu. 43. Selyemlepke, ká- posztalepke. 44. Hazilegy, dongólegy. 45. Ván- dorsáska, tücsök. 46. Keresztspók, rühátka, skorpió. 47. Pröca, trichin, galandféreg. 48. Kö- zönséges csiga, korall. 49. Bernáthegyi kutya, foglyaszab, borzeb. 50. Macska. 51. Zerge. 52. Nyúl, mókus. 53. Mezei pácirta, barázdá- billegető, rigó, sárgarigó, erszényes állat, stig- lic. 54. Gólya, vadkacsa. 55. Pelikán, sirály, pinguin. 56. Szarvasbogár, katicabogár, temető- bogár. 57. Erdei hangya. 58. Negy pillangó. 59. Hét vizirovar. 60. Phylloxera, vertetű.			
Engleder-féle növénytan falitáblák a természet- rajzi oktatásához. 73 színnyomatú tábla ára ...	200.—	Kurr. Ásványország képekben (Könyvalakban)...	15.—
Egyes tábla ára papíron	3.—	Lorinser Fr. A legnevezetesebb ehető, gyanús és mérges gombás. 12 színes tábla, védborítékban. Szöveggel	8.—
— Felhúzva, felagatásra készen	8.—	Mergl. Tablázatos leírása az emberi testnek. 4 nagy iv, magyarázó füzetekkel... ..	12.—
Tartalom: 1. Liliom, hóvirág. 2. Farkashars (daphne). 3. Erdei fenyő. 4. Mocsári gólyahír. 5. Kocsános tölgy. 6. Burgonya. 7. Dohány. 8. Komló. 9. Nagyvirágú paszuly. 10. Nadra- gulya. 11. Bodzafa. 12. Orvosi székfű. 13. Macskagyökönke. 14. Hárs. 15. Jókori juhar. 16. Fehér tavaszi róza. 17. Csipkerózsa. 18. Illa- tos ibolya. 19. Len. 20. Földieper vagy szamóca. 21. Réti boglárka. 22. Farkas ebtej. 23. Tüskés gyümölcsű egres. 24. Mezei katáng. 25. Jegenye- fenyő. 26. Közönséges búza. 27. Abrakzab. 28. Foltos kosbor. 29. Közönséges mogoró. 30. Örökzöld. A terebélyes csemettyűke. 31. Almafa. 32. Erdei bükkfa. 33. Borsó. 34. Kender. 35. Meggyfa. 36. Kerti retek. 37. Marórépa. 38. Szőlő. 38. Pipacs. Kerti mák. 39. Takarmányrépa. 40. Mérgező csomorika. 41. Piros gyűszűvirág. 42. Tengeri. Törökbuza, kukorica. 43. Kávéfa. 4. Teacserje. 45. Gyapót- cserje. 46. Hanga és kankalin. 47. Búzavirág. 48. Pohánka. 49. Sarga enzián. 50. Vörösfenyő, boróka. 51. Tulipán, szegfű. 52. Őszi kikerics. 53. Beléndek. 54. Maszlagos redősirom. 55. Or- gona. 56. Körösta. 57. Fehér mályva. 58. Ló- here, lucerna. 59. Málnabokor. 60. Lógesz- tenye. 61. Nyírtógomba, légyölő galóca. 62. Kucsagomba, szarvasgomba. 63. Erdei paizsika. 64. Arvacsalán. 65. Fagyöngy. 66. Sás. 67. Bekakalán. 68. Mohok. 69. Fűzike,			
— Vázonra húzva	30.—	Óvakodjunk aszeszes italoktól színes falikép papíron	4.—
Óvakodjunk a tüdővéstől. Okolicsányi-Kuthy Dezso dr. egyetemi magántanár tervezése és út- mutatása szerint két falikép jelent meg. A tetsze- tős képek, a rövid szöveg, amely igen szépen, népies nyelven mindent elmond, ami a tárgyra vonatkozik, megérdemlik, hogy minél több helyre: iskolába, községházába, olvasóköri- vászuti állomáson általában ahol a nép sűrűbben megfordul, kifüggesztessenek. Ilyen képek tanul- ságosak és sokkal inkább érünk ilyenekkel célt, mint tudakos könyvekkel vagy el nem olva- sott hirdetésekkel. A táblák nagyság: 70×102 cm. Egy-egy kép ára	4.—	Óvakodjunk a tüdővéstől. Okolicsányi-Kuthy Dezso dr. egyetemi magántanár tervezése és út- mutatása szerint két falikép jelent meg. A tetsze- tős képek, a rövid szöveg, amely igen szépen, népies nyelven mindent elmond, ami a tárgyra vonatkozik, megérdemlik, hogy minél több helyre: iskolába, községházába, olvasóköri- vászuti állomáson általában ahol a nép sűrűbben megfordul, kifüggesztessenek. Ilyen képek tanul- ságosak és sokkal inkább érünk ilyenekkel célt, mint tudakos könyvekkel vagy el nem olva- sott hirdetésekkel. A táblák nagyság: 70×102 cm. Egy-egy kép ára	4.—
Physikai faliképek és diagrammák. Hűsz, többszö- rös színnyomatú 90×63 cm. nagyságú tábla, a physika alaptanainak és azok gyakorlati alkalmazásának szemléltetésére. Bőrpapírra vonva, falraaggatásra készen... ..	80.—	A táblák tartalma: 1. Az emelő alkalmazá- sai. 2. A mérlegek. 3. A csiga és a hengerkerék alkalmazásai. 4. Az inga és a vízikerekek. 5. A lejtő alkalmazásai. 6. A vízszint. A víz- és légnomás alkalmazásai. 7. A légnomás alkalmazásai. 8. A szivattyúk és a tűzfecs- kendő. 9. A kettős működésű gőzgép. 10. A mozgó gőzgépek, a leparolókészülék, a Papin- féle fazék. 11. Az égés és fűtés. 12. A dörzsölési elektromosság. 13. A Morse-féle táviró. 14. A magnetoelektromos gép. Az elektromos fény. A galvanoplastika és a galvános aranyo- zás. 15. A sípok és a távbeszélő. 16. Zenei és hangtani készülékek. 17. A tükrök, lencsék és szemüvegek. 18. A távcső és a mikroszkóp vagy göreső. 19. A fény törése és teljes visszaverő- dése. A sötétkamara. A búvós lámpa. A stereos- kop. 20. A nap fényének felbontása. A színek, azok nevei és egyenértékei.	
Schreiber-Szterényi. Anatómiai falitáblák. A leg- jelesebb szemléltető taneszköz az ember-bon- tan tanításához. Négy, finoman színezett, rész-			

A Szent-István-Társulat 1918. évi PÁRTOLÓ TAGILLETMÉNYEI

gyanánt ez évben is több könyvvel ajándékozta meg a a pártoló tagok lelkes táborának minden egyes tagját.

A Szent-István-Társulat pártoló tagilletményei

hatalmas fegyvert nyújtanak a **nemzeti haladás és ujjaszületés** nagy feladatainak megoldásához. Megmutatják e könyvek az utat és módot, amellyel a sok csapás- és gondsújtotta **keresztény magyar emberek az igazi boldogulás révébe juthatnak.** Világító sugárként törnek át a jelen homályos ködén, hogy elvezessenek a hit igazságának, a lélek erejének, a test munkásságának, az erkölcs kristályosságának és a jellem acélosságának korához. E céltől vezérelve, az **1918. évben** a következő könyveket fogják kapni a pártoló tagok:

Az első könyv címe:

A nagy rendalapítók.

Irta: **Tarcai György.**

A legnagyobb keresztény vonások: az önmegtagadás, a munka és a felebaráti szeretet könyve ez a mű. A nagy rendalapítók: szent Benedek, szent Domonkos, asszisi szent Ferenc stb. élettörténetével.

A második könyv címe:

Harc a hatalmas emberirtóval.

(Elbeszélés.) Irta: **Cséplő István.**

A tüdőbaj mindig aktuális probléma volt, de talán sohasem annyira, mint a háborús jelenben. Míg a harc téren legjobbjaink pusztulnak, addig itthon a »hektika« végzi gazdag aratását, aminek nemcsak a háborús nyomorúság, de a mi derek magyar népünk járatlansága is az

oka. Ez a gyönyörű elbeszélés könnyed, elbeszélő modorban mutatja be a hatalmas emberirtót. Kioktatja a népet az ellene való védekezésről és egyben útmutatást ad a tüdőbetegek könnyebb megélhetéséhez.

A harmadik könyv

a Szent-István-Társulat nagy képes naptára az 1919. évre.

Kell-e a józan és értelmes magyar népnek ezt a régi, meghitt ismerőset ajánlanunk? Hiszen beszél ez önönmaga helyett. Magába foglalja az elmúlt év nevezetesebb eseményeit és számos, művészi kivitelű kép díszíti. Van benne minden, ami a lélek okulására, a szívgyönyörködtetésére s a tapasztalat fokozására szolgálhat: elbeszélés, mese, vers, tréfa, ismeretterjesztő olvasmány bőven.

Tessék figyelni!!!

Az itt elősorolt három könyvet mindenki megkapja, aki belép a **Szent-István-Társulat pártoló tagjai sorába.** Tag lehet mindenki, akár férfi, akár nő, aki az egy évre szóló tagsági díjat lefizeti. **A tagsági díj 4 korona.** Ebbe az összegbe a pártoló tagilletményül szolgáló könyvek postai szállítási díját is beleszámítottuk s így azokat minden tag akadálytalanul a lakására kapja meg. — **A 4 korona postautalványon a következő címre küldendő: Szent-István-Társulat, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. sz.** A postautalvány szelvényére ráírandó a feladó neve és lakóhelye (utca és házszám is), **valamint az, hogy a küldött összeg pártoló tagsági díj.**

NE HIGYJE SENKI, hogy az itt szóban levő könyvek csak annyi pénzt érnek, mint amennyit a pártoló tagok befizetnek értük.

MA MÁR MINDENKI TUDJA, hogy a papiros árának, a munkabéreknek és egyéb költségeknek óriási emelkedése következtében a könyvek is módfelett megrágultak. **Az igazság az,** hogy a 4 koronával a három könyv előállításának a fele sincs megtérítve.

A DOLOG AZONBAN ÚGY ÁLL, hogy a Szent-István-Társulat pártoló tagsági intézménye nem üzleti hasznót hajtató vállalkozás, hanem a **keresztény magyar nép üdvét-javát** célzó olyan nemes egyesülés, amelynek nagy céljai érdekében a

Szent-István-Társulat a feneketlen drágaságnak e korlátokat alig ismerő időszaka dacára a legnagyobb anyagi áldozatot is szívesen meghozza.